

Kaksoisolennaisuusarviointi energia-alan yrityksissä

Energiateollisuus

ECOBIO

TOIMIALAOPPAAN SISÄLTÖ

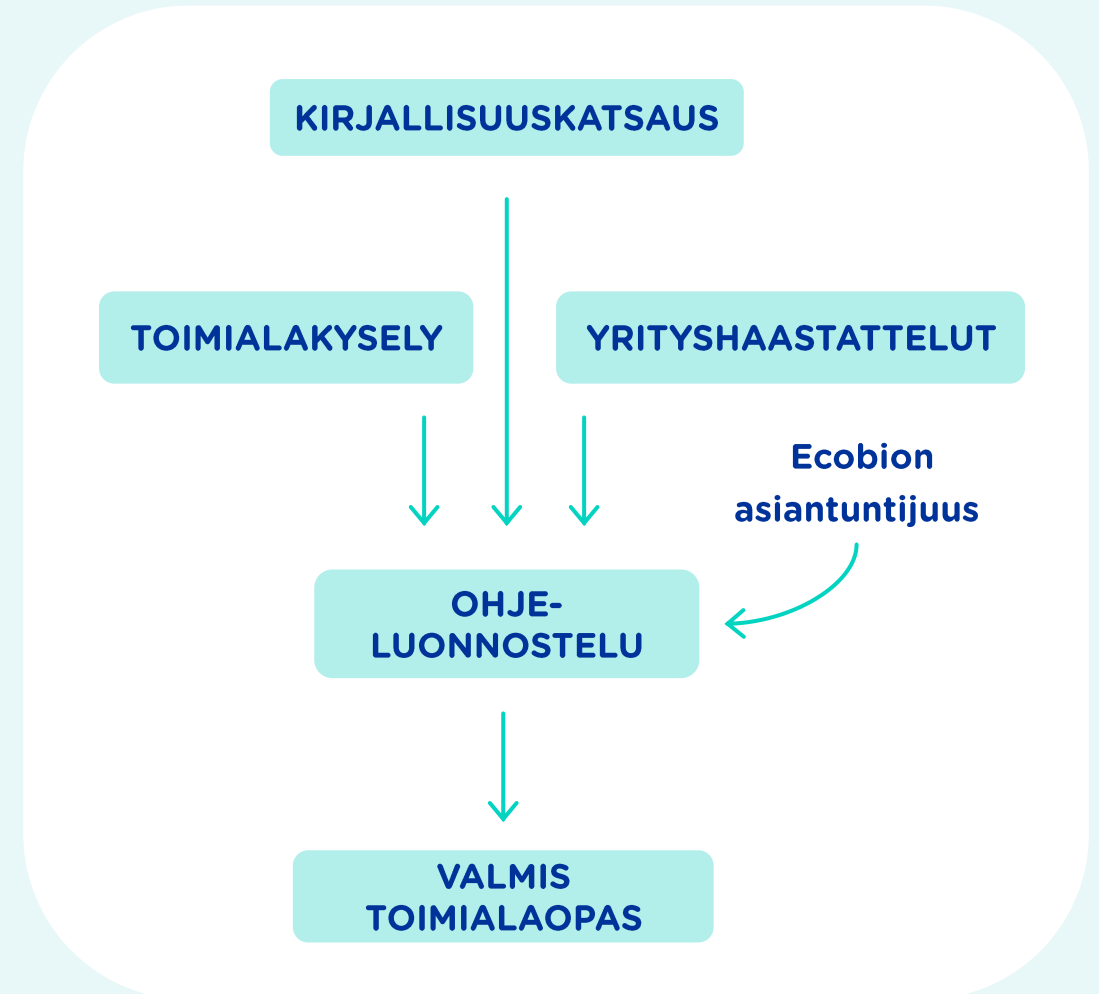
1. [Johdanto ja taustatiedot](#)
2. [Kaksoisolennaisuuden arviointi osana kestävyysraportointia](#)
3. [Kestävyysraportoinnin sanasto – tueksi toimialaoppaan lukemiseen](#)
4. [Kaksoisolennaisuuden arvioinnin prosessi](#)
  - [Taustatyö](#)
  - [Arvoketjun määrittäminen](#)
  - [Sidosryhmien osallistaminen](#)
  - [Vaikutuksen olennaisuus](#)
  - [Taloudellinen olennaisuus](#)
  - [Kynnysarvojen asettaminen](#)
  - [Hyväksyminen ja päivitysprosessin suunnittelu](#)
  - [Tiedon olennaisuuden määrittäminen](#)
  - [Johtoryhmän osallistaminen](#)
5. [Olennaisten aiheiden tunnistaminen energia-alalla](#)
6. [Hyödyllisiä linkkejä kaksoisolennaisuuden arviointia varten](#)

[Liite 1. Kirjallisuuskatsauksen tiivistelmä](#)

JOHDANTO JA TAUSTATIEDOT: KAKSOISOLENNAISUUSARVIOINTI ENERGIA-ALAN YRITYKSISSÄ

- Energiateollisuuden Sähkötutkimuspoolin (ST-poolin) ohjaamassa hankkeessa tarkoituksena on tuottaa energiatoimialalle tukimateriaalia CSRD:n (Corporate Sustainability Reporting Directive) mukaisen kaksoisolennaisuusarvioinnin toteuttamiseen.
- Materiaalin tarkoitus on parantaa kaksoisolennaisuusarviointien laatua ja selkeyttää arviointiprosessia.
- Työ on toteutettu pääasiassa vuoden 2024 aikana.
- Varsinaista työtä edeltävänä vaiheena toteutettiin kesä-elokuussa 2024 kirjallisuuskatsaus, jossa tarkasteltiin eurooppalaisten energia-alan yritysten aiemmin toteuttamien olennaisuusarviointien käytäntöjä ja tuloksia.
- Kirjallisuuskatsauksen jälkeen suoritettiin energia-alan yrityksiin kohdennettu toimialakysely ja yhteensä kolme yrityshaastattelua. Varsinaista ohjeistusta on täydennetty lisäksi Ecobion asiantuntemukseen perustuen.
- Työtä on ohjannut läpi hankkeen energia-alan yrityksistä sekä Energiateollisuus ry:n edustajista koostettu ohjausryhmä.

TOIMIALAN OSALLISTAMINEN OSANA HANKETTA

Kirjallisuuskatsaus*

- Osana kirjallisuuskatsausta hyödynnettiin seuraavaa materiaalia:
  - 17 kpl energia-alan yritysten kestävyysraportteja**, Energiateollisuuden toimittama toimialamateriaali, sääntely- ja viitekehysasiakirjat sekä ohjeistus- ja menetelmäasiakirjat

Toimialakysely

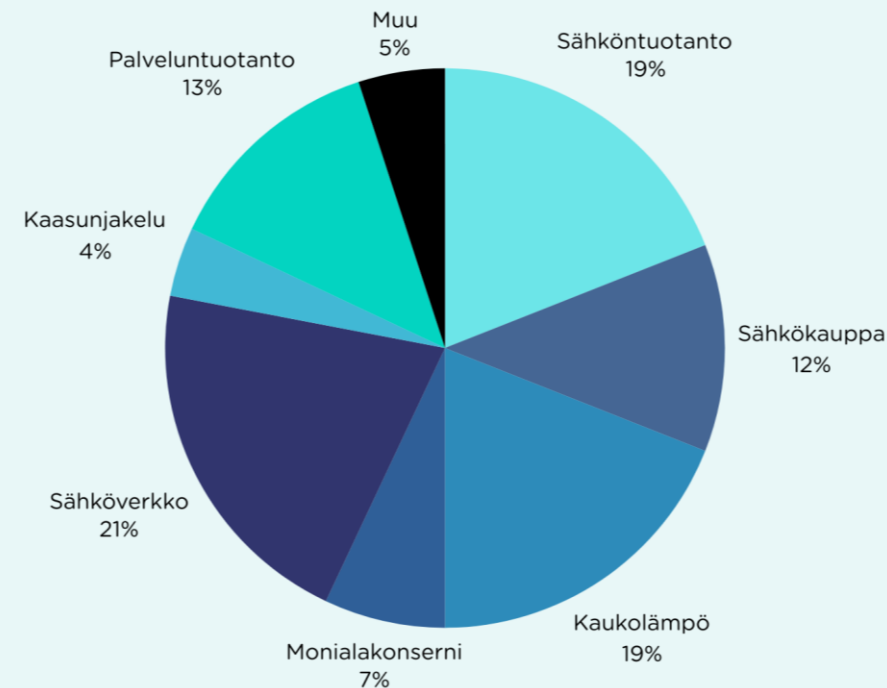
- Kyselyn laatijana ja tulosten analysoijana toimi Ecobio Oy, laadintaan osallistui myös hankkeen ohjausryhmä. Kysely toimitettiin Energiateollisuus ry:n toimesta toimialan edustajille ja se oli avoinna 11.10-28.10.2024. Kysely koostui alustavista kysymyksistä, kaksoisolennaisuusarvioinnin prosessia koskevista kysymyksistä sekä kaksoisolennaisuusarvioinnin tuloksia koskevista kysymyksistä.
- 71 toimijaa avasi kyselyn. 32 vastaajaa oli aloittanut/tekemässä/suorittanut loppuun kaksoisolennaisuuden arvioinnin. Analyysissa huomioitiin vain nämä vastaukset.

Toimialahaastattelut

- Haastatteluihin osallistui kolme yritystä, edustaen eri energia-alan toimintoja. Haastattelut toteutettiin yhtä aikaa kyselyn kanssa. Haastatteluiden esille nostamat kaksinkertaisen olennaisuuden arvioinnin näkökulmat täydensivät kyselyn lopputuloksia.

Lisäksi toimiala on ollut laajalti edustettuna ohjausryhmässä läpi hankkeen.

Toimialaosallistamisen tuloksena tunnistettiin alustavat olennaisuusarvioinnin painopistealueet ja teemat, jotka energia-alan yritysten tulisi erityisesti huomioida.

Huomioitujen kyselyvastausten toimialajakauma.

OHJEISTUS OPPAAN HYÖDYNTÄMISEEN

- Toimialaopas 'Kaksoisolennaisuusarviointi energia-alan yrityksissä' on laadittu vuonna 2024 energiatoimialalta kerättyjen havaintojen pohjalta
- Opas on tarkoitettu energiatoimialalle kestävyysraportointiin liittyvän kaksoisolennaisuusarviointityön tueksi: opas tukee yrityksiä mm. havainnollistamalla kaksoisolennaisuusarvioinnin tyypillisiä vaiheita, sekä tarjoamalla esimerkkejä käytännöistä arviointiprosessin eri vaiheissa
- Oppaan laatimishetkellä kaksoisolennaisuusarvioinnin käytännöt ovat vielä kehittymässä ja tarkkoja sekä yleisesti hyväksytyjä ohjeistuksia ei ole vielä saatavilla. Opas antaa yhden esimerkin tapaan lähestyä kaksoisolennaisuuden arviointia, muttei ole ainoa tapa toteuttaa arviointia.
- Oppaan sisältämää tietoa ei tule tulkita suoraan kestävyysraportoinnin varmentamisen asettamina vaatimuksina tai lainopillisena neuvonantona kestävyysraportoinnin vaatimusten täyttämiseen
- Kaksoisolennaisuusarvioinnin viralliset ohjeistukset tulisi lukea ESRS (European Sustainability Reporting Standards) -standardista. Lisätukena voidaan hyödyntää lisäksi EFRAG:n (European Financial Reporting Advisory Group) julkaisemia lisäohjeistuksia

Kaksoisolennaisuuden arviointi osana kestävyysraportointia

KESTÄVYYSRAPORTOINTIDIREKTIIVI CSRD MUKAUTTAA OLENNAISUUDEN TARKASTELUA

- Kestävyysraportointidirektiivi CSRD laajentaa yritysten vastuullisuusraportointivelvoitetta ja asettaa sen vaatimukset samalle tasolle taloudellisen tiedon raportoinnin kanssa.
- CSRD eroaa oleellisesti vertailtaessa aiempiin, vapaaehtoisten vastuullisuusraportoinnin viitekehysten sisältämiin periaatteisiin ja vaatimuksiin yrityksille
  - CSRD on merkittävästi laajempi, yrityksiä velvoittava lainsäädännöllinen kokonaisuus
  - Kaksoisolennaisuuden periaate: CSRD ohjaa tarkastelemaan yrityksille olennaisia kestävyysteemoja kestävyysvaikutusten lisäksi myös kestävyysriskien ja -mahdollisuuksien tunnistamisen ja käsittelyn kautta
- CSRD:tä sovelletaan vaiheittain, 1.1.2024 lähtien

CSRD:N SOVELTAMISEN AIKATAULU ERI KOKOISILLE YRITYKSILLE

Tilikausi 2024

Suuret listatut yli 500 työntekijän yritykset julkaisevat CSRD:n mukaisen kestävyysraportin vuonna 2025

Tilikausi 2025

Suuret yritykset julkaisevat CSRD:n mukaisen kestävyysraportin vuonna 2026, jos 2/3 ehdosta täyttyy:

- Vähintään 250 työntekijää
- 50M€ liikevaihto
- 25M€ tase

Tilikausi 2026

Listatut pk-yritykset julkaisevat CSRD:n mukaisen kestävyysraportin vuonna 2027

Tilikausi 2028

EU:n ulkopuoliset yritykset julkaisevat kestävyysraportin vuonna 2029, jos niillä:

- On tytäryhtiö tai toimipaikka EU:n alueella
- Liikevaihto EU:ssa ylittää 150M€

- Energia-alalla on useita yrityksiä, jotka ovat CSRD:n veloitteen mukaan raportointivelvollisia jo tilikauden 2024 tiedoista, ja vielä useampia, jotka raportoivat tilikauden 2025 tiedoista.
- **CSRD mukauttaa ja vakiinnuttaa merkittävästi toimialan yhteisiä raportointikäytäntöjä.**
- **Lisäksi on hyvä huomioida, että eriasteisten arvo- ja toimitusketjujen sekä toimialan sisäisen yhteistyön kautta myös pienyritykset joutuvat välillisesti tekemisiin CSRD:n vaatimusten mukaisen kestävyysraportoinnin kanssa.**

MITÄ KAKSOISOLENNAISUUSARVIOINTI KATTAAB?

- **Kaksoisolennaisuusarviointi on lähtökohta kestävyysraportoinnille**
- Arvioinnin avulla erotetaan yritykselle olennaiset kestävyysaiheet epäolennaisista ja rakennetaan runko yrityksen kestävyysraportoinnille
- Kaksoisnäkökulma koskien kestävyystarkastelua:
  - **Vaikutuksen olennaisuus:** Arvioidaan kestävyysvaikutuksia – negatiivisia ja positiivisia – joita yrityksellä on tai voi olla yhteiskuntaan, ympäristöön ja ihmisiin
  - **Taloudellinen olennaisuus:** Arvioidaan taloudellisia riskejä ja mahdollisuuksia, jotka kumpuavat yhteiskunnasta ja ympäristöstä sekä tarkastellaan millaisia taloudellisia vaikutuksia niillä voi olla suhteessa yritykseen
- Kaikille yrityksille pakolliset raportoitavat asiat: ESRS 2 sekä ESRS 2 IRO-1 (IRO = Impacts, Risks and Opportunities) liittyvät tiedonantovaatimukset

ESRS 2 - YLEISET TEEMAT

Arvioinnin kohde:

Ympäristö

- Ilmastonmuutos E1
- Pilaantuminen E2
- Vesivarat ja merten luonnonvarat E3
- Biologinen monimuotoisuus ja ekosysteemit E4
- Kiertotalous E5

Sosiaalinen vastuu

- Oma työvoima S1
- Arvoketjun työntekijät S2
- Vaikutusten kohteena olevat yhteisöt S3
- Kuluttajat ja loppukäyttäjät S4

Hallinto

- Liiketoiminnan harjoittaminen G1

Yhteisökohtaiset teemat

Kestävyyseraportoinnin sanasto – tueksi toimialaoppaan lukemiseen

KESTÄVYYSRAPORTOINNIN SANASTOA AUKI SELITETTYNÄ (1/2)

Termi	Selite
Vaikutuksen olennaisuus (Impact materiality)	Yrityksen tosiasialliset tai potentiaaliset, myönteiset ja kielteiset vaikutukset ihmisiin, ympäristöön ja yhteiskuntaan. Fokus ulospäin: miten yritys vaikuttaa ulkoiseen maailmaan omien toimintojensa, arvoketjunsä ja tuotteidensa kautta.
Taloudellinen olennaisuus (Financial materiality)	Ne kestävyysseikat, jotka voivat vaikuttaa yrityksen taloudelliseen asemaan, tulokseen, kassavirtoihin tai pääoman kustannuksiin nyt tai tulevaisuudessa. Fokus sisäänpäin: miten kestävyystekijät vaikuttavat yrityksen liiketoimintaan ja taloudelliseen asemaan.
Kaksoisolennaisuuden arviointi (Double materiality assessment)	Arviointiprosessi, jonka avulla tarkastellaan yrityksen vaikutuksia ympäröivään yhteiskuntaan, ympäristöön ja ihmisiin, sekä kestävyteen liittyvien riskien ja mahdollisuuksien vaikutusta yrityksen liiketoimintaan. Prosessista käytetään usein englanninkielisestä termistä kumpuavaa DMA-lyhennettä.
Sidosryhmät (Stakeholders)	Ne ryhmät, joihin yritys voi vaikuttaa, tai jotka voivat vaikuttaa yritykseen. Sidosryhmät jaetaan vaikutuksen kohteena oleviin sidosryhmiin sekä kestävyyselvityksen käyttäjäryhmiin.
Arvoketju (Value chain)	Arvoketju kattaa yrityksen oman toiminnan, sitä edeltävät (ylävirran) toiminnot, resurssit ja suhteet sekä sen jälkeiset (alavirran) toiminnot, resurssit ja suhteet.
Kestävyysriski	Ympäristöön, yhteiskuntaan tai hyvään hallintotapaan liittyvä epävarma tapahtuma tai olosuhde, joka voi haitata yrityksen tavoitteiden saavuttamista, arvoa ja päätöksentekoa kestävyysasioissa.
Kestävyysmahdollisuus	Ympäristöön, yhteiskuntaan tai hyvään hallintotapaan liittyvä epävarma tapahtuma tai olosuhde, joka voi edistää yrityksen tavoitteiden saavuttamista, arvoa ja päätöksentekoa kestävyysasioissa.
Kestävyysvaikutus	Yrityksen toiminnan tai liikesuhteiden aiheuttamat vaikutukset ympäristöön ja ihmisiin, mukaan lukien heidän ihmisoikeutensa. Vaikutukset voivat olla myönteisiä tai kielteisiä, väliaikaisia tai pysyviä, tarkoituksellisia tai tahattomia
Kestävyysseikka tai kestävyysteema	Kestävyysseikalla tai kestävyysteemalla viitataan tässä yhteydessä ESRS1-standardin soveltamisvaatimus AR16 sisältämään listaukseen. Esim. E1 Ilmastonmuutos ja S1 Oma työvoima.

KESTÄVYYSRAPORTOINNIN SANASTOA AUKI SELITETTYNÄ (2/2)

Termi	Selite
Vaikutuksen mittakaava	Vaikutuksen olennaisuudessa huomioon otettava vakavuuden osatekijä. Vastaa kysymyksiin ”kuinka vakava kielteinen vaikutus on ympäristölle tai ihmisille?” tai ”Kuinka hyödyllinen myönteinen vaikutus on ympäristölle tai ihmisille?”
Vaikutuksen laaja-alaisuus	Vaikutuksen olennaisuudessa huomioon otettava vakavuuden osatekijä. Vastaa kysymykseen ”Miten laajalle myönteiset tai kielteiset vaikutukset leviävät?”. Laaja-alaisuuden kontekstissa voidaan huomioida esimerkiksi ympäristövahinkojen osalta laajuus tai maantieteellinen alue, ja ihmisten osalta niiden henkilöiden lukumäärä, joihin vaikutuksen kohdistuvat.
Vaikutuksen korjaamaton luonne	Vaikutuksen olennaisuudessa huomioon otettava vakavuuden osatekijä. Tarkastelee sitä missä määrin kielteiset vaikutukset kyetään korjaamaan esimerkiksi ympäristöä ennallistamalla tai palauttamalla vaikutuksia kokeneiden henkilöiden tilanne entiselleen.
Taloudellisten vaikutusten mahdollinen suuruus	Taloudellisen olennaisuuden arvioinnin osatekijä. Kestävyyseikka on olennainen taloudellisesta näkökulmasta, jos se aiheuttaa sellaisia riskejä tai mahdollisuuksia, joilla on olennainen vaikutus (tai voi olettaa olevan olennainen vaikutus) yrityksen kehitykseen, taloudelliseen asemaan, taloudelliseen tulokseen, kassavirtoihin, rahoituksen saatavuuteen tai pääomakustannuksiin eri aikaväleillä.

Kaksoisolennaisuusarvioinnin prosessi

KAKSOISOLENNAISUUDEN ARVIOINNIN VAIHEET

Johtoryhmän osallistaminen läpi prosessin

Arvoketjun määrittäminen

- Hahmota yrityksesi arvoketju, sen keskeiset toimijat ja aktiviteetit sekä tärkeimmät sidosryhmät
- Laadi vaikutuksien, riskien ja mahdollisuuksien pitkä lista, käytä apuna esimerkiksi tieteellisiä ja toimialakohtaisia julkaisuja
- Pyri ajan myötä tarkentamaan arvoketjukuvausta

Vaikutuksen olennaisuus

- Arvioi tunnistettuja vaikutuksia vakavuuden ja todennäköisyyden kriteerien perusteella
- Dokumentoi tehdyt arviot ja päätökset varmennusta ja arviointiprosessin päivitystä varten
- Huomioi yhteisökohtaiset kestävyysaiheet

Hyväksyminen ja päivitysprosessin suunnittelu

- Valmistaudu osallistamaan tilintarkastajia arvioinnin läpikäymiseen
- Suunnittele arvioinnille päivitysprosessi
- Tunnista ja listaa arviointiprosessin puutteet ja kehitystoimenpiteet tulevaa päivitystyötä ajatellen
- Juurruta toimintatavat jatkuvaan tekemiseen ja hyödynnä tuloksia strategiatyössä

Taustatyö

- Suunnittele prosessi hyvin, kartoita ja valitse mahdolliset ulkoiset kumppanit
- Kouluttaudu kestävyysaiheista ja varmista osaamisen kasvattaminen organisaatiossa
- Muodosta arviointityön ydintiimi ja sitouta yrityksen johto jo alkuvaiheessa
- Määritä tavoitteet ja aikataulu

Sidosryhmien osallistaminen

- Sisällytä kestävyysaiheisiin liittyvä sidosryhmävuorovaikutus osaksi muita yrityksesi prosesseja
- Priorisoi ja toteuta viestintää huomioiden sidosryhmien erityispiirteet ja soveltuvat viestintäkanavat
- Pyri selkokieliseen viestintään kestävyysaiheista
- Arvioi vuorovaikutuksen oikea-aikaisuutta

Taloudellinen olennaisuus

- Arvioi tunnistettuja kestävyysriskejä ja mahdollisuuksia.
- Hyödynnä olemassa olevia riskienhallinnan prosesseja.
- Käytä apuna tieteellisiä lähteitä ja saatavilla olevaa tutkimustietoa

! [Kynnysarvojen asettaminen](#)

Opas sisältää tekstiin lisättyjä linkkejä, joilla voit siirtyä viitattuun osioon. Hyödynnä näitä!

! [Tiedon olennaisuuden määrittäminen](#)

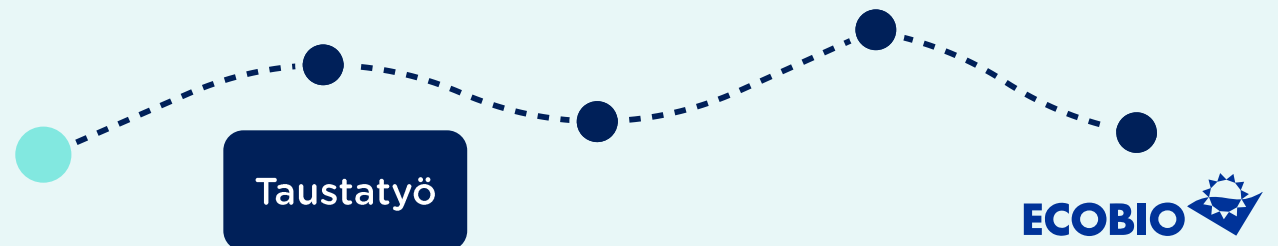
Työvaiheita havainnollistetaan esimerkin, *Yritys ABC:n* kautta läpi ohjeistuksen..

Toimialakyselyn ja -haastatteluiden pohjalta ilmennyt

- **Alkukartoitus**
  - Energia-alalla kaksoisolennaisuusarviointi on aloitettu usein kartoittamalla toimialalla yleisesti tunnistettuja kestävyysseikkoja sekä kasvattamalla kestävyysasioiden ymmärrystä.
  - Monessa yrityksessä koettiin, että arviointiprosessiin olisi voinut valmistautua ja kouluttautua vieläkin paremmin.
- **Kumppanien valinta**
  - Projektin aloitusvaiheeseen kuului usein konsulttikumppanin valinta. Kumppaneita hyödynnettiin jossain määrin myös yritysten sisäisten alkukartoitusten laadinnassa.
  - Käytännössä kaikki kyselyyn vastanneista yrityksistä olivat hyödyntäneet konsulttia osana kaksoisolennaisuusarviointiprosessia.
- **Olenaisuusarviointiprosessiin käytetty aika vaihteli huomattavasti**
  - Kyselyn tuloksiin perustava arvio prosessiin käytetystä kokonaistyöajasta oli keskimäärin n. 180h. Erot yritysten välillä olivat tosin huomattavia (24-500h).
  - Toteutettujen haastattelujen ja asiantuntija-arvion perusteella todellinen käytetty työaika on ollut yrityskohtaisesti todennäköisesti suurempi kuin tulos antaa olettaa.
  - Arvioon käytetystä kokonaisajasta vaikuttaa olennaisesti myös työn toteutustapa, roolitus ja työnjako yritysten sisällä sekä konsulttikumppanin määritely kokonaisvastuu osana prosessia.
- **Arviointiryhmän tunnistaminen**
  - Toimialakyselyn perusteella yritysten arviointiryhmän kokoonpano muodostui usein esimerkiksi seuraavien toimintojen pohjalta: Johto, Talous, HR, Vastuullisuus, Lakiasiat, Viestintä, Riskienhallinta, Ympäristö, Hankintatoimi, Liiketoiminta.

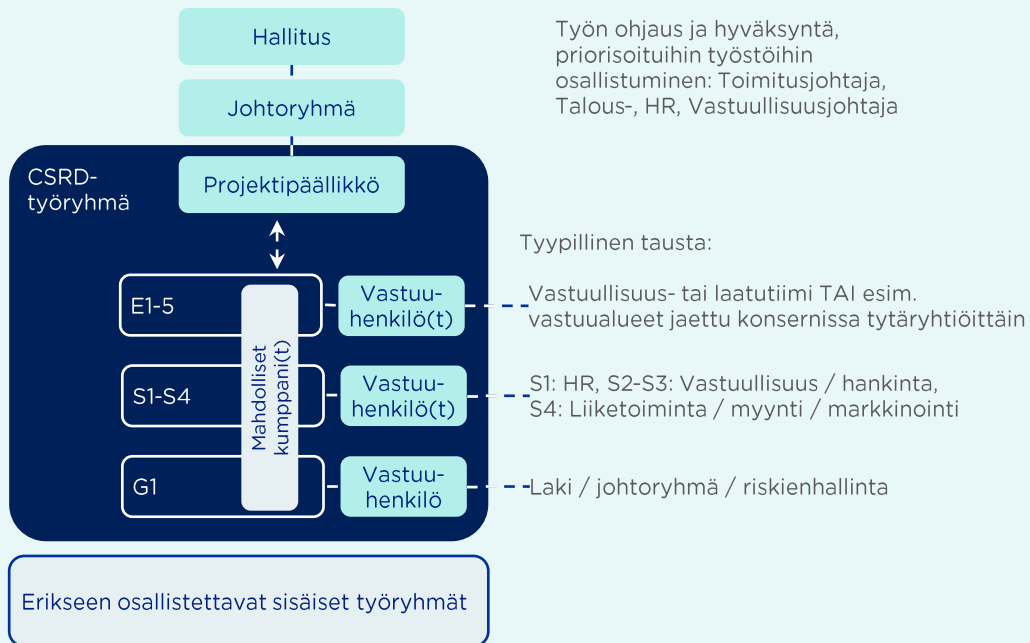
Vinkkejä työvaiheeseen

- Kartoita olemassa olevat **kyvykkyydet ja resurssit** toteuttaa arviointiprosessi. Resursointia olisi hyvä tehdä niin, että arvioinnista päävastuussa olevalla henkilöllä olisi mahdollisuus käyttää merkittävä osuus työajastaan arvioinnin läpivientiin. Tämä on hyvä huomioida etenkin silloin, kun ulkoisen konsulttikumppanin rooli on varsin rajattu ja koskee vaan tiettyjä, etukäteen määriteltyjä työvaiheita.
- **Kouluttautuminen** ja syvällinen perehtyminen aihealueeseen on tärkeää, sillä kestävyysasiat tulevat tiiviiksi osaksi yhä useamman työntekijän työkuva. Ymmärrys kestävyysraportoinnista auttaa myös sitouttamaan prosessiin osallistuvia henkilöitä. Kaksoisolennaisuuden arvioinnin periaatteiden ja tavoitteiden ymmärtäminen vuorostaan edesauttaa prosessin sujuvaa etenemistä. Jatkossa kannattaa hyödyntää myös isojen yritysten jo julkaisemia raportointitietoja koskien kaksoisolennaisuuden arvioinnin prosessia ja toteutusta.
- **Kokoa arviointia varten tiimi yrityksen eri toiminnoista.** Kaksoisolennaisuuden arvioinnissa osaamista tarvitaan esimerkiksi vastuullisuus-, talous- riskienhallintatoiminnoista sekä operatiivisen liiketoiminnan asiantuntijoilta.
- **Mahdollinen konsulttikumppanin valinta** – pohdi valinnassa erityisesti sitä, missä määrin on tarkoitus tehdä arviointia itsenäisesti vai onko tarkoituksena ulkoistaa suurin osan tehtävästä työstä esim. ulkoiselle konsultille.
- **Tavoitteiden asetanta ja hyödyt** – aseta tavoite työskentelylle ja pohdi, kuinka lopputuloksia voidaan hyödyntää muussa liiketoiminnassa, kuten strategiatyössä ja osana riskienhallintaa.

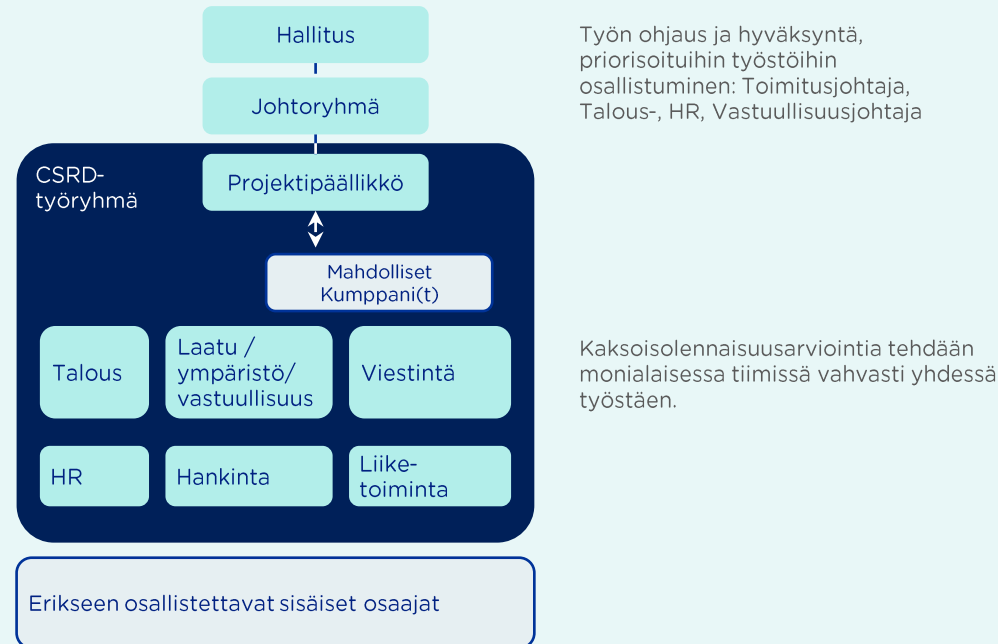

TAUSTATYÖ: ESIMERKKEJÄ TYÖRYHMÄN ORGANISOITUMISESTA

Esimerkki 1: Aihealuekohtaiset vastuuhenkilöt

Esimerkki 2: Monialainen yhteistyöstö

Edut

- Mahdollistaa syvän fokuksen eri aihealueisiin: syvä ymmärrys ja mahdollisuus keskittyä
- Osallistujajoukkoa voidaan rajoittaa yhden osa-alueen vastuuhenkilöihin
- Eri aihealueita voidaan edistää erillisesti, kalenterinhallinta yksinkertaisempaa

Mahdolliset haasteet

- Vaatii laajan joukon dedikoituja resursseja
- Vaatii aihealueiden välisten riippuvuuksien hallinnointia ja systemaattista viestintää
- Työhön osallistuvien osaaminen ei välttämättä kehity yhtä laajaksi

Edut

- Mahdollistaa yhteisen ymmärryksen muodostumisen koko olennaisuusarviointiprosessin ajan
- Arvioinnissa voidaan hyödyntää eri alojen asiantuntijoita yhtenäisen kuvan muodostumiseksi

Mahdolliset haasteet

- Yhteistyöstö laajalla joukolla voi olla hankala sovittaa kalentereihin
- Erityisesti isoissa yrityksissä vaatisi erittäin laajan joukon osallistujia, tai henkilöitä joilla on erittäin laaja ymmärrys omasta vastuualueestaan

ARVOKETJUN MÄÄRITTÄMINEN

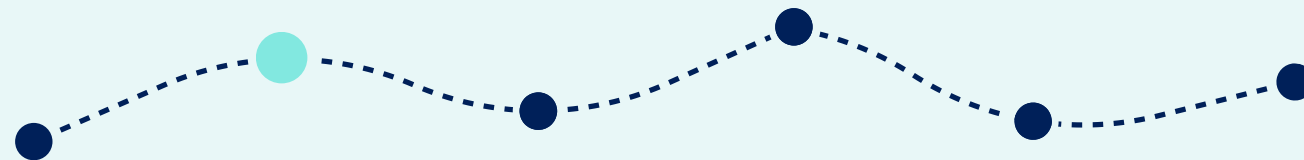
Toimialakyselyn ja -haastatteluiden pohjalta ilmennyt

- Arvoketjun määrittelyn ja tarkastelun käytännöissä osana kaksoisolennaisuusarviointia havaittiin merkittäviä eroja toimialan yritysten välillä.
- **Arvoketjun hahmottaminen CSRD:n vaatimassa laajuudessa koettiin haastavana.**
  - Lähtökohtana kestävyysvaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien tunnistamisessa on ollut yritysten suorat sopimussuhteet arvoketjun eri toimijoiden kanssa.
- **Toimialan yritykset ovat tehneet arvoketjun määrittelyä ensivaiheessa rajatusti** (kts. Vinkkejä työvaiheeseen).
  - Pääasiallisesti olemassa olevat puutteet ollaan jo tiedostettu yritysten toimesta ja arvoketjun määrittelyn tarkkuutta tullaan parantamaan tulevissa olennaisuusarviointien päivityksissä
- **Mankala-yhtiöiden huomiointi**
  - Osa yrityksistä oli huomionnut Mankala-yhtiöt osana arvoketjutarkasteluaan.

Vinkkejä työvaiheeseen

- Arvoketjun määrittäminen ja yritykselle oleellisten kestävyysvaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien tunnistaminen voi perustua myös muuhun kuin primääridataan (mm. yrityksen oma paras tämänhetkinen arvio, medialähteet tai toimialakohtaiset julkaisut).
- Mieti missä määrin arvoketjun toimijat ja yrityksen tärkeiksi tunnistamat sidosryhmät eroavat toisistaan. Erotta lisäksi arvoketjun ja toimitusketjun käsitteet. Tällä on keskeinen vaikutus arvoketjun määrittelyn lopputulemaan.
- Huomioi, että perusteena arvoketjun toimijoiden rajaukselle ei voida käyttää yrityksen mahdollisuutta vaikuttaa omalla toiminnallaan kyseiseen toimijaan ja sen harjoittamiin aktiviteetteihin osana yrityksen arvoketjua ([EFRAG IG 2: Value Chain Implementation Guidance, 2024](#)).
- Perustava arvoketjutarkastelu on olennainen osa kaksinkertaisen olennaisuuden arviointia, joten panosta kattavaan tarkasteluun. Ilman riittävän laajaa arvoketjutarkastelua kaksinkertaisen olennaisuuden arvioinnin periaatteet eivät toteudu.
- Arvoketjun ylä- ja alavirran raportoitavien tietojen osalta on hyödynnettävissä ensimmäisen kolmen raportointivuoden aikana siirtymäsäännöksiä. Näiden mukaisesti mm. tilanteessa, jossa yrityksellä ei ole saatavilla arvoketjun alku- ja loppupään tarvittavia tietoja, tulee sen esittää millä tavoin se on pyrkinyt hankkimaan kyseiset tiedot ja miksi niitä ei ole raportointihetkellä saatavilla sekä kuinka kyseiset tiedot on suunniteltu hankittavaksi tulevaisuudessa ([EFRAG IG 2: Value Chain Implementation Guidance, 2024](#)). Vaikkot raportoisikoan kaikkia arvoketjua koskevia tietoja ensimmäisinä vuosina, koko arvoketju tulisi kuitenkin huomioida olennaisuusarviointivaiheessa.

Arvoketjun
määrittäminen

ARVOKETJUN MÄÄRITTÄMINEN

Havainnollistava esimerkki: Arvoketju

Arvoketju sisältää kaikki toiminnot, resurssit sekä suhteet, joita käytetään tuotteiden/palvelun suunnitteluun, toimitukseen, kulutukseen ja käyttöön päättyessä. CSRD:n mukaisesti määritetty arvoketju kattaa sekä ketjun alkupään että loppupään, eli:

- Arvoketjun ylävirta = toimijat ennen yrityksen omaa toimintaa (esim. toimittajat, logistiikka)
- Yrityksen oma toiminta
- Arvoketjun alavirta = toimijat yrityksen oman toiminnan jälkeen (esim. jakelijat ja asiakkaat)

Esimerkki

Yritys ABC tuottaa tuulivoimaa Suomessa ja määrittää arvoketjunsä (havainnollistava esimerkki, tiivistetyssä muodossa) seuraavasti:

ARVOKETJUN MÄÄRITTÄMINEN

Havainnollistava esimerkki: Kestävyystvaikutuksien, -riskien ja -mahdollisuuksien (IROt) tunnistaminen

Arvoketjun määrittämisen jälkeen tunnista kestävyysvaikutuksia, -riskejä ja -mahdollisuuksia. Käytä apuna esimerkiksi tieteellisiä ja toimialakohtaisia julkaisuja, sekä jo tehtyjä selvityksiä yrityksesi oman toiminnan sekä arvoketjun vaikutuksista ympäristöön ja ihmisiin, sekä mahdollisia yritystason riskikartoituksia.

- Kestävyystvaikutuksilla tarkoitetaan yrityksen liiketoimintaan kytkeytyviä myönteisiä tai kielteisiä vaikutuksia ihmisiin tai ympäristöön. Kestävyystvaikutukset voivat olla tosiasiallisia tai mahdollisia.
- Kestävyyseriskeillä ja -mahdollisuuksilla viitataan yritykseen ja sen liiketoimintaan kohdistuviin taloudellisiin riskeihin ja mahdollisuuksiin, jotka voivat liittyä esimerkiksi yrityksen tunnistamaan kestävyysvaikutukseen tai riippuvuuteen luonnonvaroista, henkilöresursseista ja yhteiskunnallisista resursseista. Kestävyyseriskit voidaan jakaa **fyysisiin riskeihin, siirtymäriskeihin ja järjestelmäriskeihin** niiden luonteen perusteella.

Esimerkki

Yritys ABC tuottaa tuulivoimaa Suomessa ja tunnistaa seuraavia IRO:ja arvoketjunsä eri vaiheissa (havainnollistava esimerkki, tiivistetyssä muodossa):

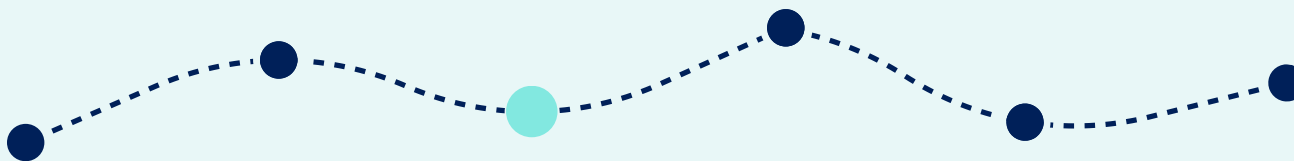
Toimialakyselyn ja -haastatteluiden pohjalta ilmennettyä

- Energia-alan yritysten sidosryhmätyöskentely on nojannut tähän asti suurimmilta osin tehtyihin sidosryhmäkyselyihin ja -haastatteluihin.
  - Näiden lisäksi alan yritykset ovat hyödyntäneet syvähaastatteluita, yhteisiä työpajaläpikäyntejä ja vapaamuotoista keskustelua eri viestintäkanavien kautta.
  - Myös olemassa olevan, sidosryhmiä ja niiden kestävyysnäkökulmia koskevan taustatiedon hyödyntäminen nousi esiin käytettynä menetelmänä toteuttaa sidosryhmävuorovaikutusta.
- Sidosryhmävuorovaikutuksen haasteena koettiin esimerkiksi käsiteltävän aiheen vaikeaselkoisuus ja ymmärrettävyys sidosryhmille.
- Useimmiten osallistettuja sidosryhmiä olivat kyselyn mukaan työntekijät ja asiakkaat.

Vinkkejä työvaiheeseen

- Sidosryhmäkyselyt ja -haastattelut ovat etenkin ensivaiheessa toimivia keinoja sidosryhmävuorovaikutukselle.
- Pitkällä aikavälillä sidosryhmävuorovaikutusta kannattaa integroida osaksi muita yrityksen vuorovaikutuksen ja viestinnän prosesseja, kuten esimerkiksi henkilöstö- tai asiakaskyselyitä. Lisäksi on syytä arvioida, missä määrin sidosryhmiä voitaisiin osallistaa jatkossa yrityksen järjestämiin arviointityöpajoihin.
- Sidosryhmävuorovaikutuksen osalta suositellaan hyödynnettävän myös mahdollisesti muuta olemassa olevaa aineistoa, kuten yrityksen toteuttamia henkilöstö- ja asiakaskyselyitä ja tutkimuksia.
- Pidä sidosryhmävuorovaikutuksen kokonaisuus yksinkertaisena ja priorisoi ensivaiheessa yrityksen liiketoiminnalle tärkeimpiä sidosryhmiä. Vuorovaikutusta voidaan kohdentaa tiettyihin sidosryhmiin myös käsiteltävän kestävyysteeman perusteella ([EFRAG IG 1, 2024](#)).
- Aihealueen ymmärrykseen tarvitaan aikaa ja selkokieleistä viestintää. Mieti eri vaihtoehtoja sidosryhmien ymmärryksen kasvattamisen tukemiseksi. Missä määrin yritys voi omalla toiminnallaan edesauttaa sidosryhmien osaamisen kasvattamista?
- Pohdi sidosryhmävuorovaikutuksen oikea-aikaisuutta. Sidosryhmien antamaa palautetta voi käyttää arvioinnin tietolähteenä tai ryhmien näkemystä voi hyödyntää validoivana palautteena tehdystä arvioinnista.

Sidosryhmien
osallistaminen

SIDOSRYHMÄT JA SIDOSRYHMÄKYSELYN TOTEUTUS

ESRS-standardeissa määriteltyjä sidosryhmiä

- Toimittaja
- Kuluttaja
- Työsuhteiset työntekijät tai muut työntekijät
- Asiakas
- Loppukäyttäjä
- Paikallisyhteisön edustaja
- Haavoittuvassa asemassa olevat henkilöt
- Viranomainen
- Sääntely- ja valvontaviranomaiset
- Keskuspankki
- Hiljaiset sidosryhmät, kuten luonto
- Luotonantaja
- Sijoittajat ja muut luottoa antavat tahot (omaisuudenhoitajat, luottolaitokset, vakuutusyhtiöt)
- Liikekumppani
- Ammattiliitot ja työmarkkinaosapuolet
- Kansalaisjärjestöt
- Analyytikot ja tutkijat

Huom! Yrityksen sidosryhmät ovat usein myös yrityksen arvoketjun keskeisiä toimijoita. Esimerkki: Kunnat ja kaupungit voivat olla yrityksen tuotteen/palvelun arvomuodostuksen kannalta keskeisiä toimijoita tarjoamiensa palveluiden kautta ja samalla näyttäytyä yrityksen liiketoiminnan vaikutusten kohteena olevina tahoina.

Havainnollistava esimerkki: Sidosryhmät

Yritys ABC päättää osallistaa sidosryhmiään osana kaksoisolennaisuuden arviointia. Koska yrityksellä on jo käytössään sidosryhmien näkemyksiä kestävyysaiheisiin liittyen, se kykenee hyödyntämään olemassa olevaa materiaalia osana arviointiaan. Etenkin kestävyysraportin käyttäjien, kuten investoijien ja rahoittajien näkemykset ovat erityisen selkeitä yritykselle.

Puuttuvilta osin yritys tekee kyselyn arvioinnin kannalta keskeisimmille, sen liiketoiminnan vaikutuksen kohteena oleville sidosryhmille, jonka avulla se kykenee saamaan kattavamman ymmärryksen kyseisten sidosryhmien näkökulmista.

Yritys ABC tekee tulevia vuosia varten suunnitelman, kuinka integroida osana kaksoisolennaisuuden arviointia käytävää sidosryhmävuorovaikutusta yrityksen muihin olemassa oleviin prosesseihin.

Sidosryhmäkyselyn suunnittelu ja toteutus

Sidosryhmäkyselyn pääasiallinen tavoite on selvittää, mitkä ovat sidosryhmien näkökulmasta yritykselle olennaisimmat kestävyysteemat.

Sidosryhmien ymmärrys kestävyysraportoinnin sisällöstä ja kaksinkertaisen olennaisuuden arvioinnin periaatteista vaihtelee suuresti. Tämä tulee huomioida toteutettavien kyselyjen rakenteessa: Varmista, että kyselyssä käytetty kieli ja termit ovat ymmärrettäviä kaikille vastaajille.

Kohdenna kyselyt tarvittaessa, etenkin esivaiheessa, niille sidosryhmille, joilla on riittävä osaaminen ja valmius vastata esitettyihin kysymyksiin.

Mikäli sidosryhmäkyselyyn osallistuu sekä yrityksen liiketoiminnan vaikutuksen kohteena olevia sidosryhmiä että kestävyysraportin käyttäjäryhmiä, huomioi niiden roolit ja eroavaisuudet vastausten analysoinnissa. Dokumentoi ja raportoi havaitut ristiriidat sekä määritä, kuinka vastauksia priorisoidaan arvioinnissa (esim. arvoriistiriidat, tietoaукот ja eri aikajänteiden korostaminen).

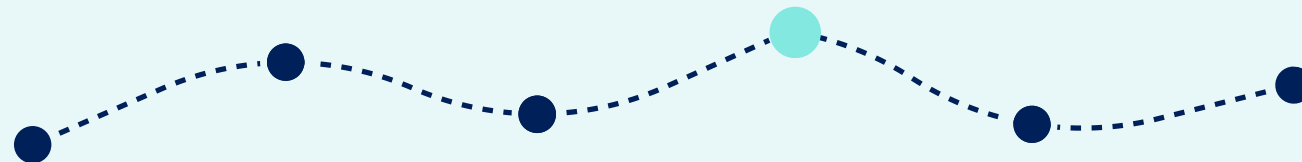
Toimialakyselyn ja -haastatteluiden pohjalta ilmennyt

- Arvioidessaan kestävyysvaikutuksia yritykset ovat käyttäneet usein jonkinasteista pisteytyslogiikkaa eli kestävyysvaikutuksia on arvioitu pisteyttäen vakavuuden ja todennäköisyyden arviointikriteereitä.
- Yhteispisteiden laskennassa on hyödynnetty niin yhteenlaskua, kertolaskua, kuin myös keskiarvolaskentaa.
- Kestävyysvaikutusten aikajännettä ja ilmenemistä on pääsääntöisesti määritetty ESRS-standardin sisältämällä lyhyen, keskipitkän ja pitkän aikavälin määreillä.

Vinkkejä työvaiheeseen

- Kestävyysvaikutuksia voidaan lähteä määrittämään tunnistamalla sekä yrityksen oman toiminnassa että sen arvoketjun muissa osissa näyttäytyvien aktiviteettien, liikesuhteiden ja riippuvuuksiin liittyviä vaikutuksia ihmisiin, ympäristöön ja yhteiskuntaan. Olennaisia kestävyysvaikutuksia tunnistettaessa tulisi huomioida liiketoiminnan konteksti, kuten toimialan erityispiirteet, maantieteelliset sijainnit ja liiketoimintaympäristö.
- Vaikutuksia tunnistessa yrityksen tulisi myös tarkastella [ESRS 1 AR 16:n](#) mukaista listausta mahdollisista kestävyysteemoista ja täydentää kyseistä listausta tunnistessaan itselleen olennaisen, listauksesta puuttuvan kestävyysseikan.
- Vaikutusten olennaisuutta arvioidessaan yrityksen tulee tarkastella niiden *vakavuutta* ja *todennäköisyyttä*. Vakavuutta tulisi arvioida vaikutuksen [mittakaavan ja laaja-alaisuuden](#) perusteella ja kielteisten vaikutusten osalta huomioiden lisäksi niiden [korjaamattoman luonteen](#).
- Kestävyysvaikutusten arviointia voidaan toteuttaa monella eri tavalla. Oleellista on hahmottaa yrityksen kontekstiin sopiva asteikko, jonka avulla eri kestävyysvaikutusten olennaisuuden taso yritykselle voidaan arvioida läpinäkyvästi ja selkeiden periaatteiden mukaisesti.
- Arviointiprosessin dokumentointi on keskeistä sen varmennuskelpoisuuden varmistamiseksi. On suositeltavaa dokumentoida kaikki tehdyt päätökset, rajaukset ja linjaukset (koskien myös arviointia rajaavia tekijöitä) mahdollisimman tarkkaan.

Vaikutuksen
olennaisuus

VAIKUTUKSEN OLENNAISUUDEN ARVIOINNIN ESIMERKKI

Havainnollistava esimerkki: Vaikutuksen olennaisuus

Tuulivoimatuotannon parissa toimiva yritys ABC tunnistaa ja arvioi yrityksensä kestävyysvaikutuksia omassa toiminnassaan ja arvoketjussaan.

1. Vaikutusten tunnistaminen

Yritys ABC on tunnistanut kestävyysvaikutuksensa määrittämällä oman liiketoiminnan ja arvoketjunsä toimintojen vaikutuksia ympäristöön ja ihmisiin (työvaihe [Kestävyysvaikutusten, -riskien ja -mahdollisuuksien \(IROt\) tunnistaminen](#)). Yritys on aiemmin kuullut vaikutuksen kohteena olevia sidosryhmiään, kuten paikallisia yhteisöjä ja työntekijöitä, saadakseen näkemyksiä arviointia varten. Esimerkiksi asukkaat nostavat esiin yrityksen toiminnan aiheuttaman melun ja sen vaikutukset paikalliseen luontoon ja ekosysteemiin, työntekijät korostavat vuorostaan työturvallisuuteen liittyviä seikkoja. Myös tieteellisiä tutkimuksia ja ympäristövaikutusten arviointien lopputuloksia käytetään määrittelemään tuulivoimapuistojen vaikutuksia paikallisen luonnon monimuotoisuuteen.

2. Vaikutusten arviointi

Vaikutusten arvioinnissa käytetään vakavuuden (sisältäen mittakaavan, laaja-alaisuuden ja peruuttamattoman luonteen kriteerit) ja todennäköisyyden arviointikriteereitä. Esimerkiksi meluvaikutusta arvioidaan erillisten mittaustulosten ja paikallisten yhteisöjen antaman palautteen perusteella. Jokainen vaikutus voidaan pisteyttää asteikolla 1-5 kuvastaen vaikutuksen vakavuutta. Todennäköisyyttä voidaan arvioida esimerkiksi prosentteina. Tunnistettu negatiivinen vaikutus tuulivoimapuistojen alueelliseen ekosysteemiin voi saada korkean pistemäärän osana arviointia, koska se on: 1) mittakaavaltaan suuri vaikutus, mutta rajoittuu maantieteellisesti hyvin rajattuun alueeseen, ja 2) arvioitu tosiasialliseksi, osittain peruuttamattomaksi vaikutukseksi. Yritys ABC dokumentoi vaikutusten arvioinnin yksityiskohdat ja tekemänsä päätelmät osana kaksinkertaisen olennaisuuden arvioinnin prosessiaan.

3. Kynnysarvojen asettaminen

Yritys ABC asettaa havaituille kestävyysvaikutuksille kynnysarvot, joiden ylittyessä ne voidaan määrittää sille olennaisena. Mikäli yritys ABC asettaa pisteytysasteikoksi 1-5, yli arvon 3 saavat kestävyysvaikutukset todetaan yritykselle olennaisiksi.

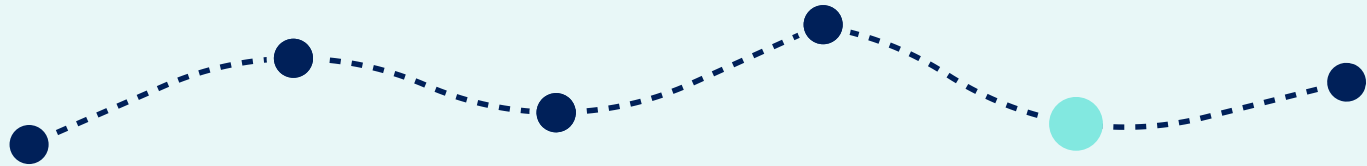
Toimialakyselyn ja -haastatteluiden pohjalta ilmennettyä

- **Taloudellisen olennaisuuden** arvioinnin osalta yritykset kertoivat arviointilogiikan ja pisteytysperiaatteiden vastanneen vaikutuksen olennaisuudessa käytettyjä menetelmiä.
  - Yritykset olivat hyödyntäneet arvioinnissa erilaisia numeerisia arvoja.
  - Pisteisiin perustuvassa arviointimenetelmässä olennaisuus laskettiin ja määriteltiin usein kaavalla: *Vakavuus * Todennäköisyys*.
- Riskienhallinnan prosessia ja käytäntöjä (mikäli olemassa) oli hyödynnetty useassa yrityksessä. Haasteena nähtiin erityisesti CSRD:n ja riskienhallinnan viitekehysten eriävä terminologia.
- Taloudellisen olennaisuuden arvioinnissa konsulttikumppanin ohjeistukset ja linjaukset olivat merkittävässä asemassa.

Vinkkejä työvaiheeseen

- Taloudellisen olennaisuuden arvioinnissa kannattaa hyödyntää jo olemassa olevia riskienhallinnan menetelmiä. Arvioi kriittisesti missä määrin yrityksen käytössä oleva riskienhallinnan prosessi palvelee kestävyysriskien ja -mahdollisuuksien tunnistamista. Määritä mahdolliset puutteet ja päivitä riskienhallinnan prosessia ja työkaluja siten, että ne mahdollistavat jatkossa myös kestävyysnäkökulmien huomioinnin.
- Hyvinä työtä tukevinä lähteinä voidaan mainita [TCFD:n](#) (Task Force on Climate-Related Financial Disclosures) ja [WBCSD:n](#) (The World Business Council for Sustainable Development) julkaisemat raportit ja suositukset koskien kestävyysriskien ja mahdollisuuksien arviointia.
- Jatkossa taloudellisen olennaisuuden määrittämisen tavoitteena tulee olla entistä tarkemmat luotettavaan dataan ja tutkimustuloksiin perustuvat laskelmat. Yritysten osana CSRD:n vaatimuksia toteuttamat siirtymäsuunnitelmat, ilmatoriskiarvioinnit ja resilienssianalyysit tulevat osaltaan edesauttamaan tätä tavoitetta.
- Arvioinnissa on suositeltavaa hyödyntää olemassa olevaa tutkimustietoa mm. koskien yleisesti tunnistettuja ilmasto- ja kestävyysriskejä. Haasteena voidaan nähdä tieteen ja tutkimustiedon soveltaminen yrityskohtaisesti palvelemaan yritysten erikseen määrittelemiä tarpeita osana kaksoisolennaisuuden arviointia.

Taloudellinen
olennaisuus

TALOUELLISEN OLENNAISUUDEN ARVIOINNIN ESIMERKKI

Havainnollistava esimerkki: Taloudellinen olennaisuus

Tuulivoimatuotannon parissa toimiva Yritys ABC tarkastelee sen liiketoimintaan kohdistuvia mahdollisia taloudellisia vaikutuksia arvioimalla omaan toimintaan liittyviä sekä arvoketjun ylä- ja alavirrassa näyttäytyviä kestävyysriskien liittyviä riskejä ja mahdollisuuksia.

1. Riippuvuuksien tunnistaminen

Yritys ABC aloittaa prosessin tunnistamalla sen arvoketjussa esiintyvät riippuvuudet erilaisista resursseista (*luonnonvarat, henkilöresurssit ja yhteiskunnalliset resurssit*). Esimerkki: Yritys tunnistaa olevansa riippuvainen yhteiskunnallisista resursseista, kuten Suomen valtion ja kuntien rakentamasta ja ylläpitämästä infrastruktuurista (mm. sähköverkosto) ja osana vihreää siirtymää tehtävistä kansallisista investoinneista. Lisäksi yritys on riippuvainen osaavasta työvoimasta, jota hankitaan myös Suomen ja EU-alueen ulkopuolelta.

2. Riskien ja mahdollisuuksien tunnistaminen

Yritys ABC on tarkastelee aiemmin tunnistettuihin riippuvuuksiin kytkeytyviä kestävyysriskejä ja -mahdollisuuksia (työvaihe [Kestävyysvaikutuksien, -riskien ja -mahdollisuuksien \(IROt\) tunnistaminen](#)). Yritys ymmärtää, että häiriöt ja puutteet sähköverkoissa ja ns. vihreiden lainojen ja investointien saatavuudessa voivat vaikuttaa olennaisesti sen kykyyn harjoittaa kestävä ja kannattavaa liiketoimintaa. Ulkomaisen työvoiman käyttöön ja erityisesti rekrytointiin hyödyntäen ulkomaalaisia henkilöstövuokrauspalveluita vuorostaan voi liittyä riskejä, mikäli paljastuu työntekijöihin oikeuksiin kohdistuvia, laiminlyöntejä ja puutteita, joita ei pystytä havaitsemaan ajoissa ja joiden olemassaolo voi aiheuttaa yritykselle merkittävän mainehaitan.

3. Arviointi

Kestävyysriskien ja -mahdollisuuksien määrittämisen jälkeen Yritys ABC arvioi kunkin riskin ja mahdollisuuden merkittävyyden sekä todennäköisyyden. Esimerkiksi: Yritys ABC voi arvioida edellä mainittujen kestävyysriskien vaikutusta sen **taloudelliseen asemaan, taloudelliseen tulokseen, kassavirtaan, rahoituksen saantiin tai pääomakustannuksiin** lyhyellä, keskipitkällä tai pitkällä aikavälillä. Ulkomaisen työvoiman käyttöön liittyviin mahdollisiin ihmisoikeusloukkauksiin nähdään yhdistyvän mahdollisia taloudellisia seuraamuksia, jotka vaikuttavat yrityksen liikevaihtoon sekä sen rahoituksen saantiin ja ulkoisen pääoman kustannuksiin. Yritys voi perustaa taloudellisen olennaisuuden arviointinsa mm. tarkemmin määriteltyyn numeeriseen arvoon (esim. 1 milj. euron vaikutus kokonaisliikevaihtoon) tai prosentuaaliseen arvoon (esim. 5% vaikutus yrityksen ulkoisen rahoituksen/pääoman kokonaiskustannuksiin).

4. Kynnysarvojen asettaminen

Yritys ABC määrittää kestävyysriskien ja -mahdollisuuksien arvioinnille oman harkintansa perusteella sopivat kynnysarvot. Kynnysarvoksi voidaan asettaa esimerkiksi 3 pistettä asteikolla 1-5. Esimerkki: Ulkomaisen työvoiman käyttöön ja sitä koskeva ihmisoikeusloukkauksien riski arvioidaan merkittäväksi (korkein pistearvo 5) ja sen todennäköisyys arvioidaan varsin epätodennäköiseksi (todennäköisyys 25%). Laskukaava on täten $5 * 0,25 = 1,25$ (jää alle asetetun kynnysarvon, joten kyseessä on ei-olennainen kestävyysriski)

KYNNYSARVOJEN ASETTAMINEN

Toimialakyselyn ja -haastatteluiden pohjalta ilmennyt

- **Energia-alan yritykset** ovat hyödyntäneet hyvin erilaisia käytäntöjä määrittäessään olennaisuuden kynnysarvoja
  - Eräs kyselyssä ilmennyt käytäntö koskien yritykselle olennaisten kestävyysseikkojen rajaamista oli asettaa kynnysarvo käytetyn pisteytysasteikon puoliväliin.
  - Kynnysarvojen asettamiseen vaikutti yhtäältä konsultin esittämä mielipide ja näkemys aiheesta sekä toisaalta johtoryhmän kokonaisnäkemys arviointiprosessin tavoitteista.
- Olemassa olevien, yleisten käytäntöjen hyödyntäminen
  - Kynnysarvojen määrittelyssä otettiin huomioon usein myös olemassa olevat, toimivaksi todetut käytännöt muiden järjestelmien ja prosessien (mukaan lukien riskienhallinnan ja aiemmin tehtyjen olennaisuusarviointien käytännöt) osalta.
- Kynnysarvojen taso vaikuttaa raportoinnin ensivaiheessa asettuvan melko korkealle, mikä lienee suora seuraus tavoitteesta rajata ja vähentää raportoitavien yksityiskohtien määrää.

Vinkkejä työvaiheeseen

- Kynnysarvojen määrittämistä koskien ei ole ESRS-standardeissa ohjeistettu yhtä oikeaa tapaa, jolloin yrityksellä itsellään on vastuu ja mahdollisuus asettaa ne parhaaksi näkemällään tavalla.
- Yritykselle parhaiten sopivat olennaisuuden kynnysarvot voidaan määrittää vertailemalla erilaisten asetettujen kynnysarvojen vaikutusta kaksoisolennaisuusarviointin lopputulokseen.
- Tärkeintä on varmistaa, että käytetyt kynnysarvot varmistavat yrityksen kaksinkertaisen olennaisuuden arvioinnin keskeisen tavoitteen saavuttamisen eli tunnistaa yritykselle kaikista oleelliset kestävyyssteemat osana CSRD:n mukaista kestävyysraportointia (EFRAG, 2024).
- Esimerkki: Käytettäessä arvioinnissa pisteytystä välillä 1-5, voidaan olennaisuuden kynnysarvo asettaa arvoon 3. Tämän tai tätä suuremman arvon saaneet kestävyysvaikutukset, -riskit ja -mahdollisuudet voidaan täten määrittää yritykselle olennaisina.

! Kynnysarvojen
asettaminen

HYVÄKSYMINEN JA PÄIVITYSPROSESSIN SUUNNITTELU

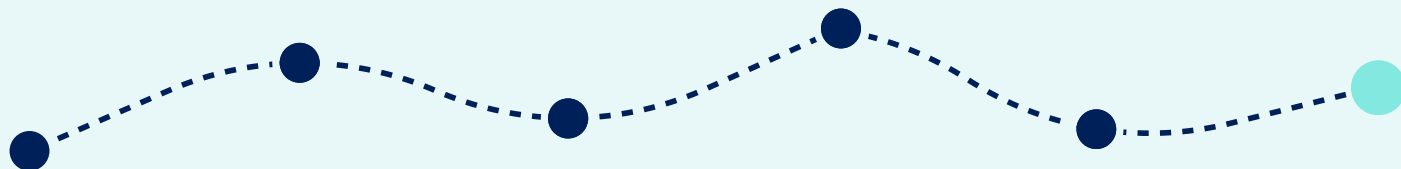
Toimialakyselyn ja -haastatteluiden pohjalta ilmennyt

- **Kaksoisolennaisuuden arvioinnin päivittämisen suunnittelu**
  - Kaksoisolennaisuuden arviointi tulisi päivittää säännöllisesti ja erityisesti yrityksen liiketoiminnan keskeisten muutosten yhteydessä.
  - Moni energia-alan yritys on jo päivittänyt tai suunnittelee päivittävänsä ensimmäistä arviointiaan perustuen aiemmin havaittuihin puutteisiin ja kehityskohteisiin.
- **Varmentajan osallistaminen arviointiprosessin aikana**
  - Osa yrityksistä kertoi käyneensä kaksoisolennaisuuden arvioinnin prosessin läpi hyvissä ajoin kestävyysraportoinnin varmentajan kanssa.
  - Toisaalta varsin monessa yrityksessä prosessi oli edelleen kesken ja tilintarkastajien palautteita ei oltu vielä vastaanotettu toimiala-analyysin aikana.

Hyväksyminen ja päivitysprosessin suunnittelu

Vinkkejä työvaiheeseen

- Tilintarkastajia olisi hyvä osallistaa kaksoisolennaisuuden arvioinnin tarkistamiseen, jotta mahdolliset päivitystarpeet saadaan tietoon jo hyvissä ajoin ennen varsinaisen kestävyysraportin varmentamista.
- Kaksoisolennaisuuden arvioinnin päivittämiseen ja täydentämiseen on syytä varautua varmentajan mahdollisten kommenttien ja kasvaneen osaamisen pohjalta ennen ensimmäisen raportin julkaisua.
- Päivitystarpeiden ja suurimpien puutteiden tunnistamisessa voi hyödyntää esimerkiksi GAP-analyysia, jossa tarkoituksena on paikantaa ”kuiluja” nykytilan ja tavoitetilan välillä.
- On hyvä pyrkiä sisällyttämään kaksoisolennaisuuden arviointi osaksi yrityksen säännöllistä, vuosittaista työskentelyä esimerkiksi vuosikello-periaatteen mukaisesti.
- Kaksoisolennaisuuden arvioinnin tuloksia kannattaa hyödyntää yrityksen strategiaprosesseissa laajemminkin.
- Dokumentoi kaksoisolennaisuuden arvioinnin prosessi ja siinä tehdyt päätökset. Kattava dokumentointi on tärkeää kestävyysraportoinnin sujuvan varmentamisen kannalta.

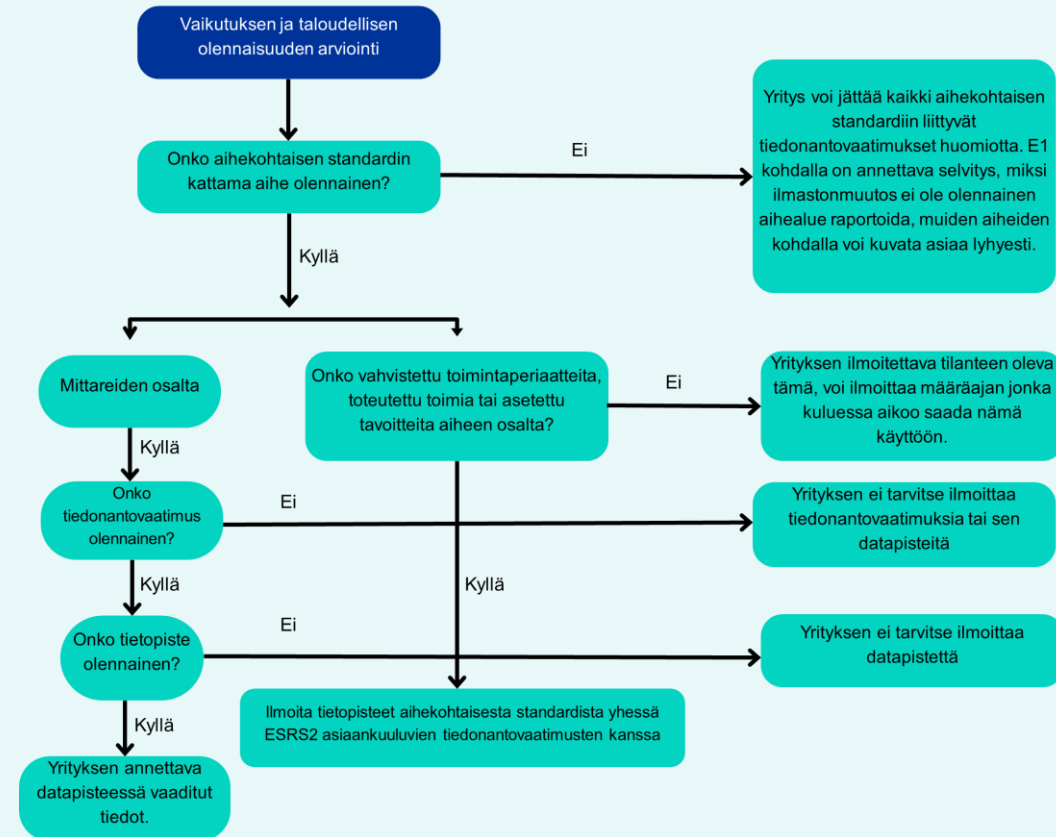

TIEDON OLENNAISUUDEN MÄÄRITTÄMINEN

Vinkkejä työvaiheeseen

- Olennaisten kestävyysteemojen määrittämisen jälkeen yritys voi kestävyysaiheiden **mittareiden** osalta tarkastella, mitkä raportoitavista tietopisteistä ja tiedonantovaatimuksista ovat aidosti olennaisia raportoida.
- Yritys voi siis jättää raportoinnistaan pois olennaisenkin kestävyysaiheen kohdalla jonkin tiedonantovaatimuksen tietopisteen edellyttämän tiedon, mikäli se katsoo, **ettei kyseinen tieto ole olennainen eikä sitä tarvita tiedonantovaatimuksen tavoitteen toteutumiseksi** (ESRS1, 34 b).
- Viereinen kuva kuvailee ESRS 1 lisäys E:tä mukaillen sitä prosessia, jota yritys voi seurata määrittäessään kestävyysaiheiden, tiedonantovaatimusten ja niihin liittyvien tietopisteiden olennaisuutta.

! Tiedon olennaisuuden määrittäminen

Kuva. Mukaillen Komission delegoitu asetus (EU) 2023/2772 (31.7.2023), Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/34/EU täydentämisestä kestävyysraportointistandardien osalta, ESRS1, lisäys E.

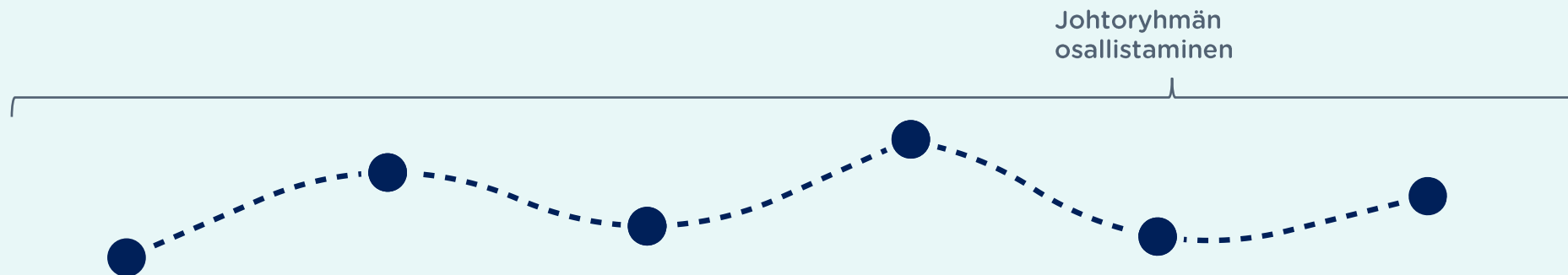
JOHTORYHMÄN OSALLISTAMINEN

Toimialakyselyn ja -haastatteluiden pohjalta ilmennettyä

- Johtoryhmän osallistaminen ja sitoutuminen oli keskeinen osa arviointiprosessia useissa yrityksissä
  - Monissa energia-alan yrityksissä johtoryhmää osallistettiin sekä varsinaiseen arviointityöskentelyyn että saatujen lopputulosten validointiin, esimerkiksi hyödyntäen erillisiä johtoryhmän työpaja-läpikäyntejä.
  - Yrityksen johdon sitoutuminen kaksoisolennaisuuden arviointiin nostettiin tärkeänä seikkana lähes kaikissa kyselyyn ja haastatteluihin osallistuneissa yrityksissä

Vinkkejä työvaiheeseen

- Varmista riittävä osaamisen kehittäminen johtoryhmätasolla. Yrityksen johdon tulisi ymmärtää kestävyysraportoinnin yleiset laadulliset vaatimukset ja sisäistää raportointihankkeen laajuus.
- Lisäksi huomioitavia kokonaisuuksia tulisi olla hankkeeseen liittyvä resursointi ja kustannukset sekä johdon roolin korostuminen kestävyysraportoinnin tavoitetason asettamisessa ja sen laadun varmistamisessa.
- Osallista ja informoi johtoryhmää koko arviointiprosessin ajan, jotta ryhmän osaaminen kehittyy suunnitellusti ja varmistat samalla arviointityön lopputulosten läpinäkyvyyden.
- Johdon rooli korostuu myös määriteltäessä kaksoisolennaisuuden arvioinnin aikana tunnistettujen kestävyysvaikutusten, -riskien ja -mahdollisuuksien vaikutuksia yrityksen strategiatyöhön sekä pohdittaessa missä määrin niiden olemassaolo on huomioitu yrityksen liiketoimintamallissa.

HUOMIOITA KOSKIEN KAKSINKERTAISEN OLENNAISUUDEN ARVIOINTIA

➤ Yhteen kestävyysseikkaan yrityksen arvoketjussa voi liittyä useita erilaisia kestävyysvaikutuksia, -riskejä ja -mahdollisuuksia

- **Esimerkiksi rakentamisessa** käytettyihin materiaaleihin saattaa liittyä arvoketjussa niiden alkutuotantoon kohdistuvia, Ihmisoikeuksien rikkomiseen yhteydessä olevia kestävyysriskejä, jotka voivat aiheuttaa yritykselle taloudellisia seurauksia mainehaitan muodossa.
- Toisaalta materiaalivalintojen osalta voidaan tunnistaa myös yrityksen toimintaan kytkeytyviä merkittäviä negatiivisia (tai positiivisia) ympäristövaikutuksia.
- Tämä alleviivaa tarvetta huomioida jokainen kestävyysseikka raportoinnissa kummastakin näkökulmasta ja korostaa yksittäisen kestävyysseikan mahdollista merkittävyyttä osana kaksinkertaisen olennaisuuden tarkastelua.

➤ On syytä huomioida, että kaksinkertaisen olennaisuuden arvioinnin toteuttamiseen ei ole olemassa vain yhtä oikeaa tapaa

- **Tärkeintä on** luoda standardin antamia ohjeita noudattava, hyvin dokumentoitu ja systemaattinen prosessi yrityksen tarpeisiin vastaten.
- Kaksoisolennaisuusarvioinnin lopputulemana yritykselle tulee muodostua käsitys siitä, mitkä ovat sen liiketoiminnalle olennaisia, raportoitavia kestävyysvaikutuksia,- riskejä ja -mahdollisuuksia.
- Arvioinnin sisältöön ja toteutustapaan oleellisesti vaikuttavia tekijöitä ovat mm. yrityksen kokoluokka, saatavilla olevat resurssit ja olemassa oleva osaaminen yrityksen sisällä, kestävyystyön kunnianhimon taso sekä yrityksen ylimmän johdon sitoutuminen osana työtä.

An aerial photograph of a white wind turbine in a lush green forest. The turbine's tower and nacelle are visible, with one blade extending towards the top right. In the background, a dark blue lake is surrounded by dense green trees. A blue banner is overlaid on the bottom left of the image.

Olennaisten aiheiden tunnistaminen energia-alalla

KESTÄVYYSTEEMAT ENERGIA-ALAN YRITYKSISSÄ

- [Toimialakyselyn](#) avulla pyrittiin selvittämään, mitkä kestävyysteemat olivat nousseet olennaisiksi kyselyyn vastanneiden yritysten toteuttamissa kaksoisolennaisuuden arvioinneissa
- Ympäristöteemoista **ilmastonmuutokseen** ja **biodiversiteettiin** liittyvät aiheet nousivat olennaisiksi lähes kaikissa kyselyyn osallistuneissa yrityksissä
- Sosiaalisen vastuun osalta erityisesti **omien työntekijöiden työolot ja yhdenvertaisuus** sekä **arvoketjun työntekijöiden työolot** nousivat merkityksellisiksi kestävyysaiheiksi
- Liiketoiminnan harjoittamisen kestävyysteemaan liittyen erityisesti **yrityskulttuurin** nähtiin olevan usein olennainen kestävyysaihe
- Tuloksia tulkittaessa on huomioitava, että ne kertovat, miten usein kyselyyn vastanneet yritykset ovat määrittäneet kunkin kestävyysteeman olennaisena. **Kyselystä ei siis voida suoraan vetää johtopäätöstä kestävyysteemojen keskinäisestä tärkeysjärjestyksestä, tai siitä, kuinka yritykset ovat tosiasiallisesti tarkastelleet niiden olennaisuutta suhteessa toisiinsa**

Huom!

Vaikka kyselyn avulla kyettiin luomaan katsaus energia-alan yritysten useimmiten olennaisiksi tunnistamiin kestävyysteemoihin, tulokset eivät suoraan kerro, mitkä kestävyysteemat ovat kaikille alan yrityksille olennaisia.

Vaatimustenmukaisen kaksoisolennaisuuden arvioinnin toteuttamiseksi on toteutettava yritysکوhtainen arviointi. Toimialaoppaan tuloksia voi hyödyntää inspiraationa entistä kattavamman IRO-listauksen luomiseksi.

ENERGIA-ALAN YHTIÖIDEN YLEISIMMÄT OLENNAISET KESTÄVYYSAIHEET

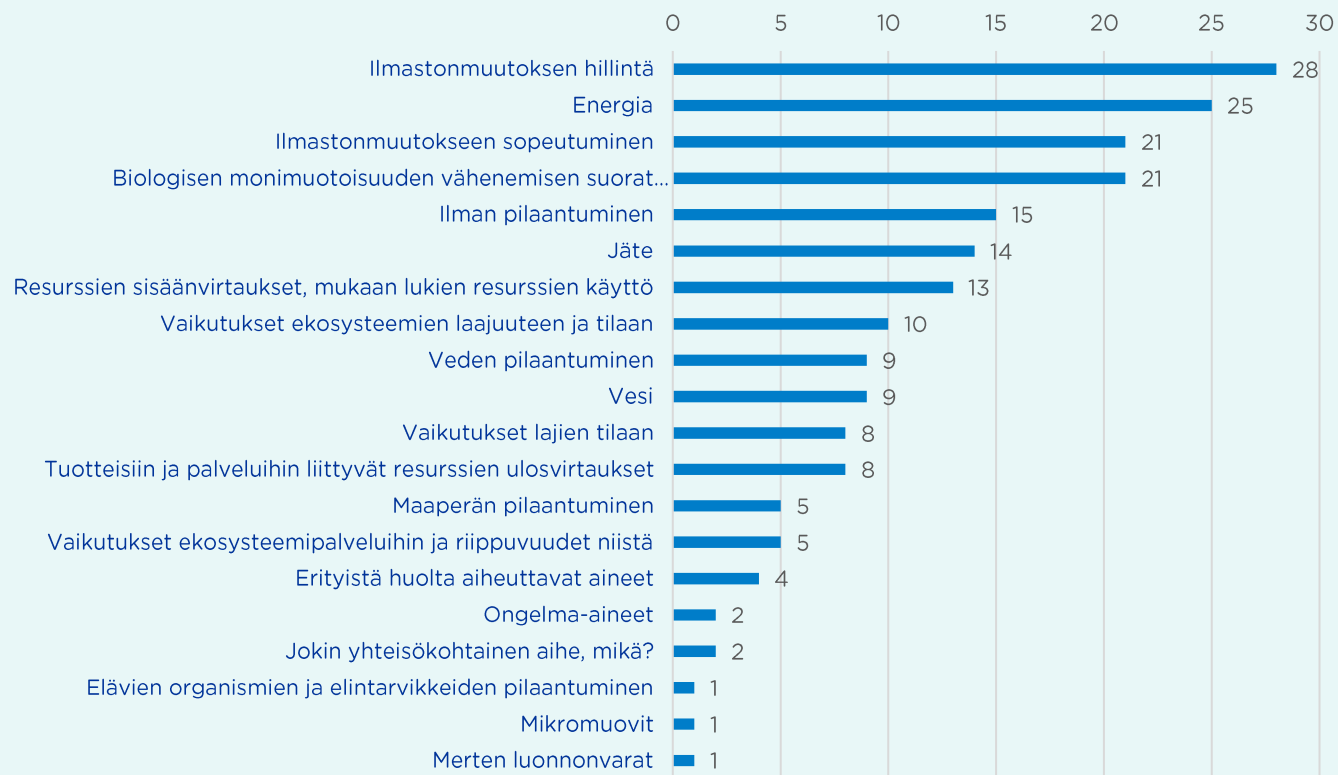
- Energia-alan yritysten vastaukset toimialakyselyn kestävyysaiheita kartoittaviin kysymyksiin olivat alasta riippumatta pitkälti samoja: Vastaajat olivat yksimielisiä etenkin kestävyysteemojen, kuten **E1 ilmastonmuutos** ja **S1 Oma työvoima**, olennaisuuden määrittämisen osalta.
- Ohessa kuvattuna kootusti olennaisten kestävyysaiheiden esiintyvyys yritysten listauksissa toimialakyselyn tulosten perusteella.
- Yhteisökohtaisista aiheista esiin nousivat esimerkiksi **kyberturvallisuus** ja **toimitusvarmuus**, joita oltiin käsitelty sekä omina kestävyysaiheinaan että osana S- ja G-standardejakin.
- Kyselyn tulokset eivät kerro suoraan kaikille toimialan yrityksille olennaisia kestävyysteemoja vaan yritysten arvioinneissa tulee olemaan myös selkeitä eroavaisuuksia. Tämä koskee sekä olennaisiksi tunnistettujen kestävyysseikkojen kokonaismäärää että niiden jakautumista E-, S- ja G-teemojen välillä.

Värikoodit
Erittäin yleinen, 20+ mainintaa
Yleinen, 10-19 mainintaa
Ei niin yleinen, 1-9 mainintaa

Teema	Aihe	Osa-aihe	% vastaajista valitsi olennaiseksi
ESRS E1	Ilmastonmuutos	Ilmastonmuutokseen sopeutuminen	75.0%
		Ilmastonmuutoksen hillintä	100.0%
		Energia	89.3%
ESRS E2	Pilaantuminen	Ilman pilaantuminen	53.6%
		Veden pilaantuminen	32.1%
		Maaperän pilaantuminen	17.9%
		Elävien organismien ja elintarvikkeiden pilaantuminen	3.6%
		Ongelma-aineet	7.1%
		Eryistä huolta aiheuttavat aineet	14.3%
		Mikromuovit	3.6%
ESRS E3	Vesivarat ja merten luonnonvarat	Vesi	32.1%
		Merten luonnonvarat	3.6%
ESRS E4	Biologinen monimuotoisuus ja ekosysteemit	Biologisen monimuotoisuuden vähenemisen suorat vaikutustekijät	75.0%
		Vaikutukset lajien tilaan	28.6%
		Vaikutukset ekosysteemien laajuuteen ja tilaan	35.7%
		Vaikutukset ekosysteemipalveluihin ja riippuvuudet niistä	17.9%
ESRS E5	Kiertotalous	Resurssien sisäänvirtaukset, mukaan lukien resurssien käyttö	46.4%
		Tuotteisiin ja palveluihin liittyvät resurssien ulosvirtaukset	28.6%
		Jäte	50.0%
ESRS S1	Oma työvoima	Oman työvoiman työolot	96.3%
		Oman työvoiman yhdenvertainen kohtelu ja yhtäläiset mahdollisuudet kaikille	77.8%
		Oman työvoiman muut työhön liittyvät oikeudet	55.6%
ESRS S2	Arvoketjun työntekijät	Arvoketjun työntekijöiden työolot	74.1%
		Arvoketjun työntekijöiden yhdenvertainen kohtelu ja yhtäläiset mahdollisuudet kaikille	40.7%
		Arvoketjun työntekijöiden muut työhön liittyvät oikeudet	40.7%
ESRS S3	Vaikutusten kohteena olevat yhteisöt	Yhteisöjen taloudelliset, sosiaaliset ja sivistykselliset oikeudet	33.3%
		Yhteisöjen kansalaisoikeudet ja poliittiset oikeudet	3.7%
		Alkuperäiskansojen oikeudet	11.1%
ESRS S4	Kuluttajat ja loppukäyttäjät	Tietoihin liittyvät kuluttajiin ja/tai loppukäyttajiin kohdistuvat vaikutukset	55.6%
		Kuluttajien ja/tai loppukäyttäjien henkilökohtainen turvallisuus	33.3%
		Kuluttajien ja/tai loppukäyttäjien sosiaalinen inklusio	33.3%
ESRS G1	Liiketoiminnan harjoittaminen	Yrityskulttuuri	88.9%
		Väärinkäytösten paljastajien suojelu	48.1%
		Eläinten hyvinvointi	3.7%
		Poliittinen vuorovaikutus ja lobbaustoiminta	18.5%
		Suhteet tavarant- ja palveluntoimittajiin, mukaan lukien maksukäytännöt	59.3%
		Korruptio ja lahjonta	33.3%

OLENNAISET YMPÄRISTÖÖN LIITTYVÄT KESTÄVYYSAIHEET

Mitkä ympäristö-teemat tunnistettiin olennaisiksi?

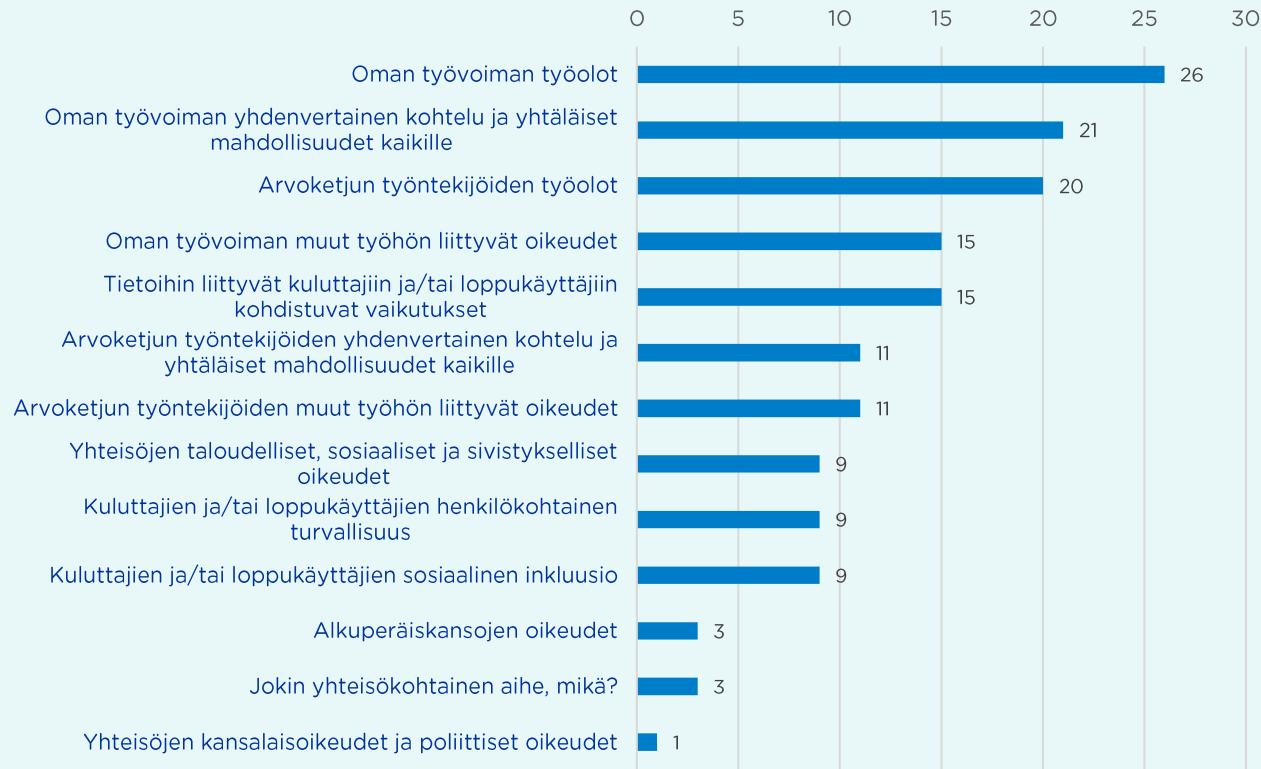
N=28

- Kaikista useimmiten olennaisiksi tunnistetut, ilmaston ja luonnon monimuotoisuuteen liittyvät kestävyysteemat olivat samoja riippumatta vastanneiden energia-alan yritysten liiketoiminnan luonteesta.
- Ilmastomuutoksen olennaisuus kestävyysteemana perustunee paitsi energia-alan merkittävällä kytköksellä ilmastoteemaan yleisesti, mutta myös teeman raportoimatta jättämisen erityisehtoihin ([ESRS1 32](#)).
- Olennaisuuden arvioiminen koettiin haasteelliseksi erityisesti kestävyysaiheiden, kuten **luonnon monimuotoisuuden** ja **vesivarojen** osalta. Esimerkiksi luonnon monimuotoisuuteen ja luontovaikutuksiin liittyvä tieto ja osaaminen koettiin toimialan yrityksissä puutteellisiksi.

OLENNAISET SOSIAALISET KESTÄVYYSAIHEET

Mitkä sosiaalisen vastuun teemat tunnistettiin olennaisiksi?

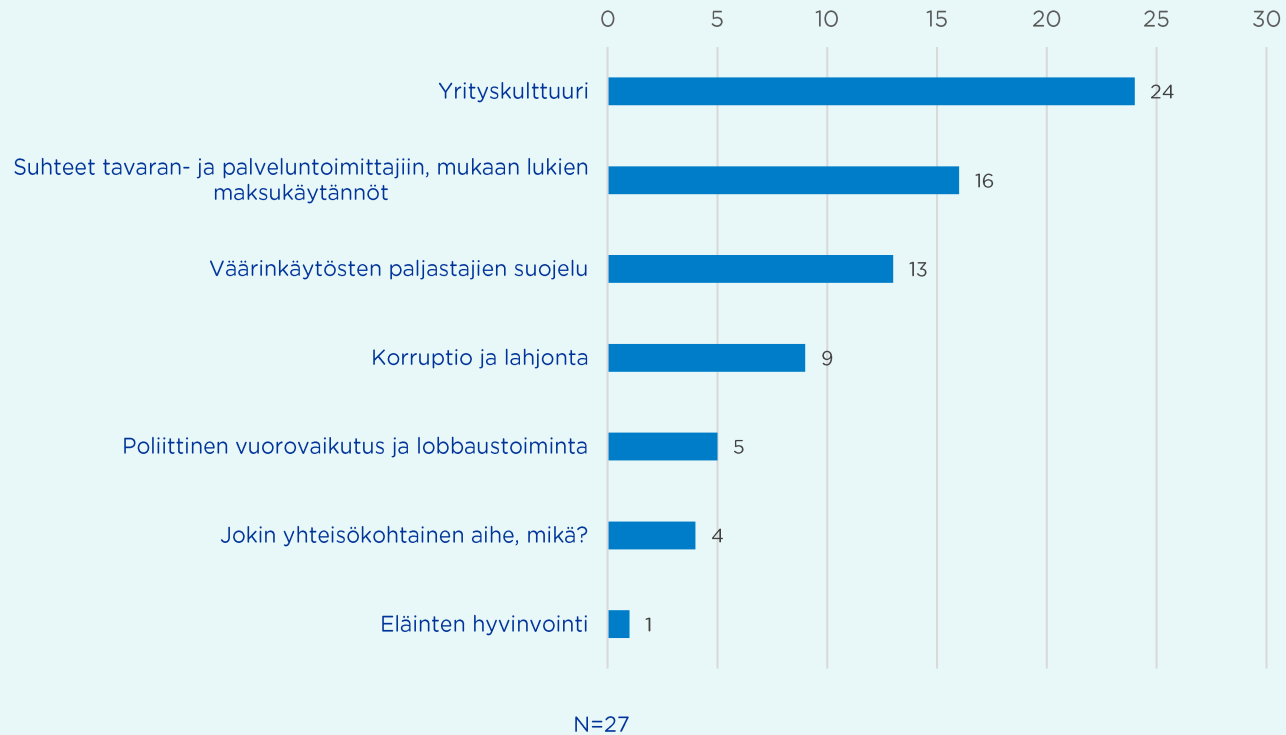

N=27

- Sosiaalisista kestävyysaiheista nousivat olennaisina esille työturvallisuuteen liittyvät seikat. Nämä määriteltiin kyselyssä olennaisina niin oman kuin arvoketjunkin työvoiman osalta.
- Sosiaalisten teemojen osalta Arvoketjun työntekijät -kestävyysteeman olennaisuuden arviointi koettiin erityisen haastavaksi.

OLENNAISET LIIKETOIMINNAN HARJOITTAMISEN KESTÄVYYSAIHEET

Mitkä liiketoiminnan harjoittamisen teemat teillä valikoituivat olennaisiksi?

- Selvästi merkittävimpana osa-aiheena liiketoiminnan harjoittamisen sisältämistä aiheista nousi esille **yrityskulttuuri**

Vinkki

Yrityskulttuuri-osa-aiheella voidaan tarkoittaa esimerkiksi vastuullista johtamista ja arvopohjaista ja eettistä toimintakulttuuria, sekä muita yrityksen toimintaetiikkaan liittyviä seikkoja.

YHTEISÖKOHTAISET AIHEET

- Olennaisten kestävyysaiheiden osalta kyselyyn vastaajat valitsivat myös useaan kertaan valinnan ”Jokin muu, mikä”
- Tämä on tulkittu analyysityössä viittaavan yhteisökohtaisen kestävyysteeman määrittämisen tunnistettuun tarpeeseen ja sitä kautta sen arvioimiseen yritykselle olennaisena.
- Toimialakyselyn ja -haastatteluiden perusteella ei voida määrittää tiettyä tapaa raportoida yhteisökohtaisista kestävyysaiheista. Yhteisökohtaisista aiheista on raportoitu energia-alan yrityksissä myös osana standardien olemassa olevia kestävyysteemoja.
- **Yhteisökohtaisten aiheiden tunnistamisen ja arvioinnin toteuttamisen osalta voidaan hyödyntää aikaisempia vastuullisuusraportoinnin viitekehyksiä (esimerkiksi GRI-standardit). Tämä voi olla tarpeen erityisesti ennen tarkempien sektorikohtaisen standardien julkaisua Euroopan komission toimesta vuonna 2026.**

Ympäristöteeman alla mainitut

- Kiertotalous

Sosiaalisen vastuun teeman alla mainitut

- Toimitusvarmuus (3 mainintaa)

Liiketoiminnan harjoittamisen yhteydessä mainitut

- Toimitusvarmuus
- Kyberturvallisuus (2 mainintaa)

Muut maininnat avoimissa vastauksissa

- Turvallisuus
- Huoltovarmuus
- Tietosuoja

Hyödyllisiä linkkejä kaksoisolennaisuuden arviointia varten

HYÖDYLLISIÄ LINKKEJÄ KAKSOISOLENNAISUUDEN ARVIOINTIA VARTEN

Lähde	Selite	Linkki (toimiva vuoden 2024 lopussa)
European financial reporting advisory group (EFRAG): Impelementation guidance IG 1: Materiality Assessment Implementation Guidance (MAIG)	Ohjeistus ESRS-standardeja laatineelta EFRAGilta kaksoisolenaisuuden arvioinnin tekoon ja vastauksia usein kysytyihin kysymyksiin.	https://www.efrag.org/sites/default/files/sites/webpublic/SiteAssets/IG%201%20Materiality%20Assessment_final.pdf
European financial reporting advisory group (EFRAG): Impelementation guidance IG 2: Value Chain Implementation Guidance (VCIG)	Ohjeistus ESRS-standardeja laatineelta EFRAGilta kaksoisolenaisuuden arvioinnissa huomioitavan arvoketjun käsittelemiseen, ja vastauksia usein kysytyihin kysymyksiin.	https://www.efrag.org/sites/default/files/sites/webpublic/SiteAssets/EFrag%20IG%202%20Value%20Chain_final.pdf
European financial reporting advisory group (EFRAG): Impelementation guidance IG 3: List of ESRS Datapoints	Listaus ESRS-standardin mukaisesti raportoitavista datapisteistä. Selittävä ohje kuvaa datapisteiden määriä ja kokonaiskuvaa. Huom! Raportoinnissa tulee käyttää aina ensisijaisesti ESRS-standardia.	https://www.efrag.org/en/news-and-calendar/news/finalization-of-three-efrag-esrs-ig-documents-efrag-ig-1-to-3
Komission delegeoitu asetus (EU) 2023/2772 (31.7.2023), Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/34/EU täydentämisestä kestävyysraportointistandardien osalta (ESRS-standardit)	Eurooppalaiset kestävyysraportointistandardit, joiden mukaisesti CSRD-raportointi tulee suorittaa raportoinnin soveltamisalaan kuuluvissa yrityksissä.	https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX%3A32023R2772
Frequently asked questions on the implementation of the EU corporate sustainability reporting rules	EU komission FAQ CSRD-raportointiin liittyvistä kysymyksistä.	https://finance.ec.europa.eu/publications/frequently-asked-questions-implementation-eu-corporate-sustainability-reporting-rules_en

HYÖDYLLISIÄ LINKKEJÄ KESTÄVYYSAIHEIDEN OLENNAISUUDEN ARVIOIMISTA VARTEN

Lähde	Selite	Linkki (toimiva vuoden 2024 lopussa)
TNFD Guidance on the identification and assessment of nature-related issues	Task force for nature-related disclosures on oiva lähde esimerkiksi luonnon monimuotoisuuteen liittyvien vaikutusten tunnistamiseen ja arviointiin. Oppaasta löytyy myös ohjeistusta LEAP-prosessin käyttöönottoon kaksoisolennaisuuden arvioinnin parissa.	https://tnfd.global/wp-content/uploads/2023/08/Guidance_on_the_identification_and_assessment_of_nature-related_Issues_The_TNFD_LEAP_approach_V1.1_October2023.pdf?v=1698403116
TCFD Recommendations of the Task Force on Climate-related Financial Disclosures	TCFD:n suositukset tarjoavat hyvän lähteen ilmastoon liittyvien riskien ja mahdollisuuksien tunnistamiseksi ja arvioimiseksi.	https://assets.bbhub.io/company/sites/60/2021/10/FINAL-2017-TCFD-Report.pdf
Energiateollisuus ry. Ilmastotiekartta.	Alan ilmastotiekartan avulla pystytään arvioimaan sähkön ja kaukolämmön päästöjen kehitystä.	https://energia.fi/wp-content/uploads/2024/06/Low_carbon_roadmap_2023_Team_FELCROM.pdf
Energiateollisuus ry. Biodiversiteettitiekartta.	Biodiversiteettitiekartan avulla yritys voi tutustua erilaisiin alalla yleisesti tunnistettuihin biodiversiteettivaikutuksiin.	https://energia.fi/wp-content/uploads/2022/06/Energia-alan_biodiversiteettitiekartta_FINAL.pdf
ENCORE (Exploring Natural Capital Opportunities, Risks and Exposure) -sivusto	Luonnon monimuotoisuuteen liittyvien vaikutusten sekä riippuvuuksien hahmottamisen työkalu.	https://encorenature.org/en
UN Global Compact Network Finland. Opas yritysten ihmisoikeusvastuuseen.	Opas yrityksen ihmisoikeuksiin liittyvien riskien tunnistamiseen due diligence -prosessin avulla.	https://www.globalcompact.fi/huolellisuusvelvoite-opas
WBCSD (The World Business Council for Sustainable Development)	WBCSD:n tarjoamia kestävän kehityksen aineistoja ja käytännön yritys-esimerkkejä sisältäen mm. kestävyysriskien ja -mahdollisuuksien tunnistamiseen liittyvää ohjeistusta.	https://www.wbcsd.org/resources/

Toteutuksen ohjausryhmä

Yritysedustajat

Marjaana Kymäläinen, Elenia Oy

Laura Vuorinen, Suur-Savon Sähkö Oy

Anne Portti, Inergia Oy

Suvi Karaste, Nevel Oy

Piia Häkkinen, Caruna Oy

Pia Hietanen, Kymenlaakson Sähkö Oy

Minna Paavola, Helen Sähköverkko Oy

Satu Vuorikoski, Fingrid Oy

Riina Alenius, Fortum Oyj

Petri Sihvo, Tampereen sähköverkko Oy

Energiateollisuus ry

Asiantuntija, Energiantuotanto

Taina Wilhelms

taina.wilhelms@energia.fi

Asiantuntija, Verkot ja palvelut

ST-poolin yhteyshenkilö

Tuukka Heikkilä

tuukka.heikkila@energia.fi

Ecobio Oy

Projektipäällikkö, johtava konsultti,

DI Sanni Aumala

sanni.aumala@ecobio.fi

Konsultti, KTM Mari Sillanpää

mari.sillanpaa@ecobio.fi

Konsultti, KTM Matti Turunen

matti.turunen@ecobio.fi

Liite 1. Kirjallisuuskatsauksen tiivistelmä

Energiateollisuus

Tiivistelmä kirjallisuuskatsauksesta

Elokuu 2024

Kaksoisolennaisuusarvioinnin sisältö ja toteutus energia-alan yrityksissä

TIIVISTELMÄ

Materiaali, jota hyödynnettiin kirjallisuuskatsauksen taustalla

17 kpl energia-alan yritysten kestävyysraportteja

Energiateollisuuden toimittama toimialamateriaali

Säätely- ja viitekehysasiakirjat

Ohjeistus- ja menetelmäasiakirjat

- Energia-alan yritysten olennaisuus- ja kaksoisolennaisuusarviointit eivät ole vakiintuneet johtuen kestävyysraportointidirektiivin toimeenpanon keskeneräisyydestä. Useimmat suuret yritykset ovat kuitenkin julkaisseet ainakin alustavia kaksoisolennaisuusarvioinnin tuloksia.
- Yritysten erilaisten lähestymistapojen vuoksi ei nykytilanteessa voida määrittää yhtä oikeaa tapaa arvioida olennaisia kestävyysseikkoja. Toimialalla pystytään kuitenkin jo nykytilanteessa arvioimaan hyviä käytäntöjä.
- Kaksoisolennaisuusarviointien tulokset riippuvat merkittävästi asetetuista kynnysarvoista osana arviointia ja siitä kuinka laajasti yritykset ovat huomioineet arvoketjunsä osana olennaisuuden arviointia.
- Sidosryhmien osallistaminen arviointiprosessiin vaihtelee eri organisaatioiden välillä, mutta myös osallistamiseen liittyen on mahdollista arvioida hyviä käytäntöjä.
- Sellaiset aiheet kuten kyberturvallisuus, huoltovarmuus, digitalisaatio ja infrastruktuuri, ovat nousseet merkittäviksi kestävyyskysymyksiksi energia-alalla. Aiheita on jaoteltu raporteissa eri kestävyysaiheiden piiriin, mutta niiden voi tulkita edustavan myös yhteisökohtaisia aihealueita.

SISÄLTÖ

1.

Kirjallisuus-
katsauksen
tiedonkeruu ja
analyysi

2.

Energia-alan
erityispiirteet
vastuullisuus-
näkökulmasta

3.

Kaksoisolennai-
suusarvioinnin
sisältö ja
käytetyt
menetelmät

4.

Olennaiset
kestävyys-
teemat energia-
alalla

Kirjallisuuskatsauksen
tiedonkeruu ja analyysi

KIRJALLISUUSKATSAUKSEN TIEDONKERUU JA ANALYYSI (1/2)

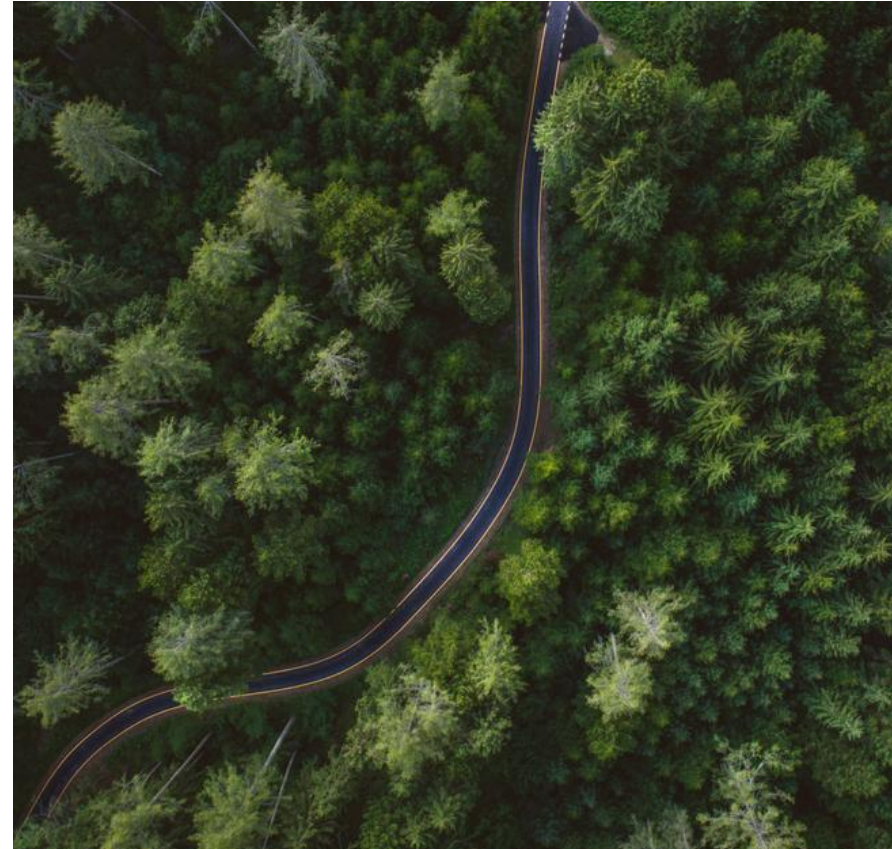
- Ecobion analyysi kirjallisuuskatsauksen tulosten taustalla toteutettiin seuraavasti:
  - 1. Aineiston hankinta:** Ecobio keräsi laajalti energia-alan yritysten vastuullisuusraportteja sekä muita julkisesti saatavilla olevia asiaan liittyviä dokumentteja. Aineisto sisälsi erityisesti eurooppalaisten energia-alan yritysten raportteja, joissa käsiteltiin tai sivuttiin kaksoisolennaisuusarviointeja.*
  - 2. Aineiston järjestäminen:** Aineistosta suodatettiin esiin energia-alan kannalta relevantit kaksoisolennaisuusarviointiin liittyvät materiaalit.
  - 3. Toistuvien kestävyysteemojen paikantaminen:** Kestävyysteemoja analysoitiin perustuen niiden esiintyvyyteen lähdeaineistossa, jonka jälkeen ne luokiteltiin ESG- ja ESRS-teemojen mukaisesti.
  - 4. Yleisimpien olennaisuusarviointikäytäntöjen tunnistaminen:** Yleisimpiä yritysten hyödyntämiä työskentelyvaiheita ja tapoja tarkasteltiin niiden esiintyvyyden perusteella käytetyissä lähdeaineistoissa.
- **Analyysin tulokset kirjattiin Word-muotoiseen raporttiin, jonka tiivistelmänä tämä dokumentti toimii.**

Kuva 1. Kirjallisuuskatsauksen tiedonkeruun ja analyysin prosessikuvaus.

KIRJALLISUUSKATSAUKSEN TIEDONKERUU JA ANALYYSI (2/2)

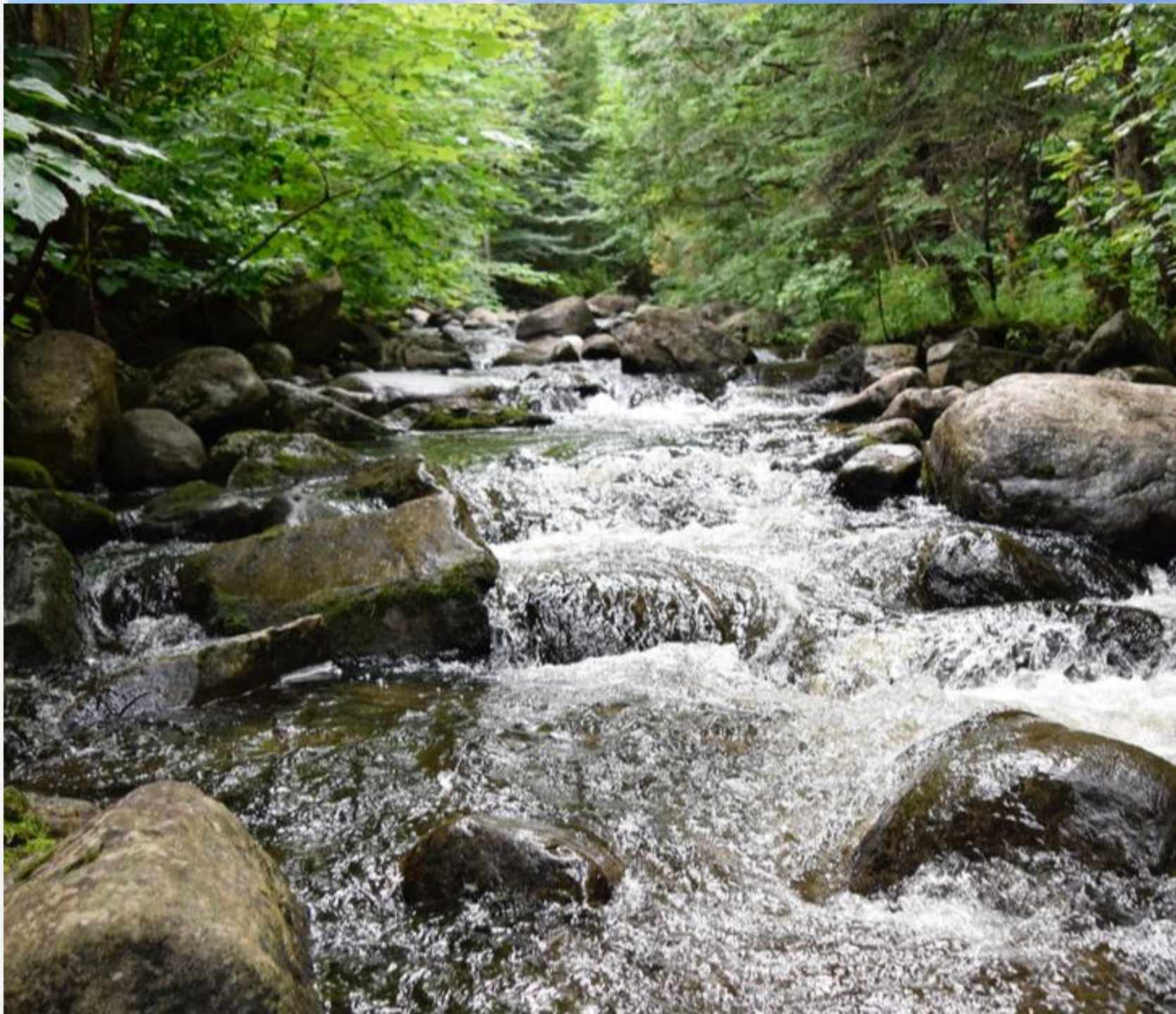
- Julkaistua tietoa yritysten toteuttamista kaksoisolennaisuusarvioinneista on saatavilla varsin rajatusti.
- Ecobion tiedonkeruu pohjautui erityisesti eurooppalaisten energia-alan yritysten kestävyysraportteihin, olennaisuusarviointiraportteihin ja vuosikertomuksiin
- Lisäksi tarkasteltiin perinteisiä olennaisuusarviointeja (mm. GRI-viitekehykseen perustuen), jotka voivat toimia pohjana myös CSRD-vaatimusten mukaiselle kaksoisolennaisuusarviointille
- Muuta analyysin lähtötiedoissa hyödynnettyä materiaalia olivat:
  - Energiateollisuus ry:n toimittamat materiaalit suorittamastaan olennaisuusarviointista
  - Tieteelliset tutkimukset ja viranomaisten julkaisut
  - EFRAG:in (European Financial Reporting Advisory Group) ohjeistukset

Energia-alan
erityispiirteet
vastuullisuus-
näkökulmasta

ENERGIA-ALAN ERITYISPIIRTEET VASTUULLISUUSNÄKÖKULMASTA

- Yleisesti vastuullisuusnäkökohtien käsittely on laajentunut erityisesti lähivuosina, niin energia-alalla kuin yleisemminkin. Vastuullisuudesta on toimialalla raportoitu yleisesti vakiintuneiden viitekehyksien kautta (kuten GRI). Kestävyyseraportointidirektiivi CSRD ohjaa voimakkaasti vastuullisuustyötä ja siitä raportointia, ja vaikuttaa hyvin laajasti myös energiasektorilla toimiviin yrityksiin.
- Energiasektorin rooli yhteiskunnan toiminnan kannalta on kriittinen. Toimialayhteistyö on välttämätöntä paitsi kriittisen roolin, myös toimintojen ja infrastruktuurin yhtymäkohtien vuoksi. Kyberturva on toimialaan vaikuttava kasvava teema, joka vaikuttaa jopa kansalliseen turvallisuuteen.
- Energiasektori on merkittävä vastuullisuuden näkökulmasta myös ilmasto- ja ympäristötekijöiden puolelta, sillä se tuottaa noin kaksi kolmasosaa globaaleista kasvihuonekaasupäästöistä. Alalla myös työturvallisuus on kriittistä, ja tunnistettu toimialalle keskeisenä vastuullisuusnäkökohtana.

Kaksoisolennaisuus-
arvioinnin sisältö ja
käytetyt menetelmät

Kaksoisolennaisuusarvioinnin sisältö ja käytetyt menetelmät

- Energia-alan yritysten olennaisuusarviointien toteutukset vaihtelevat vielä toistaiseksi huomattavasti, sillä viitekehykset kuten GRI ja TCFD määrittelevät vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien tunnistamisen eri tavoin.
- Prosessissa näkyvät tyypillisesti kuvan 1 mukaisesti arviointia alustava vaihe, varsinainen työstövaihe sekä tulosten muodostaminen ja validointi. Sidosryhmien osallistamisen taso ja kattavuus vaihtelevat. Osassa yrityksistä sidosryhmät otetaan mukaan prosessin alkuvaiheessa, kun taas jotkut yritykset ovat osallistaneet sidosryhmiä vasta arviointiprosessin loppuvaiheessa.
- Kynnysarvojen asettaminen on olennainen osa kaksinkertaisen olennaisuuden arvioinnin prosessia, mutta niiden asettamisen käytännöt vaihtelevat yritysten välillä. Tämä vaikuttaa merkittävästi olennaisuusarviointien vertailukelpoisuuteen.

Kuva 2. Esimerkkikuvaus energia-alan yrityksen olennaisuusarviointiprosessista.

Olennaiset kestävyys-
teemat energia-alalla

OLENNAISET KESTÄVYYSTEEMAT ENERGIA-ALALLA (1/2)

- **Erityisesti seuraavat kestävyysteemat nousivat esiin olennaisina:**

- Ilmasto ja ympäristö: Energian tuotanto, kulutus ja uusiutuvat energianlähteet, päästövähennystavoitteet.
- Sosiaalinen vastuullisuus: Työvoiman osaaminen, tasa-arvo, työturvallisuus ja -terveys sekä vaikutusten kohteena olevat yhteisöt.
- Hallinto: Eettinen liiketoiminta, vaatimustenmukaisuus ja korruptionvastaisuus.
- Huoltovarmuus
- Kyberturvallisuus
- Sidosryhmävuorovaikutus, taloudellinen arvo ja vakaus sekä kestävät toiminnot

Erittäin merkittävä aihe yli 20 mainintaa
Merkittävä aihe 10-20 mainintaa
Keskinkertainen tai vähäinen merkitys 1-10 mainintaa

- **Viereinen taulukko nostaa esiin yllä mainittujen teemojen esiintyvyyden ESRS-kontekstissa.** Seuraavalla sivulla on taulukossa 2 nostettu esiin muita yritysten olennaisina asioina esiin nostamia teemoja, jotka hakevat vielä ESRS-viitekehityksessä hieman paikkaansa.

Ympäristö	Sosiaalinen vastuu	Hyvä hallinto
E1 Ilmastonmuutos	S1 Oma työvoima	G1 Liiketoiminnan harjoittaminen
E2 Pilaantuminen	S2 Arvoketjun työntekijät	
E3 Vesivarat ja merten luonnonvarat	S3 Vaikutusten kohteena olevat yhteisöt	
E4 Biologinen monimuotoisuus ja ekosysteemit	S4 Kuluttajat ja loppukäyttäjät	
E5 Kiertotalous		

Taulukko 1. Kestävyysteemojen merkittävyys kirjallisuuskatsauksessa analysoiduissa yritysten olennaisuusarvioinneissa ja kaksoisolennaisuusarvioinneissa.

OLENNAISET KESTÄVYYSTEEMAT ENERGIA-ALALLA (2/2)

- Yritysten vastuullisuusraporteissa tunnistettujen kestävyysseikkojen, kuten mm. huoltovarmuus, digitalisaatio ja kyberturvallisuus, sovittaminen ESRS-standardien kehikkoon ei ole yksiselitteistä – energia-alan toimijoiden tuleekin pohtia jatkossa mahdollisten yhteisökohtaisten aiheiden määrittämisen tarpeellisuutta
- Yritysten raportointitapojen ja kynnsarvojen määrittelyjen eroista johtuen vastuullisuusraporttien sisältämien kestävyysnäkökulmien ja väitteiden vertailu ei ole täysin ongelmaton

Erittäin merkittävä aihe yli 20 mainintaa
Merkittävä aihe 10-20 mainintaa
Keskinkertainen tai vähäinen merkitys 1-10 mainintaa

Yritysten muut olennaisina esiin tuomat asiat
Taloudellinen arvo ja vakaus
Kyberturvallisuus, digitalisaatio, huoltovarmuus ja infrastruktuuri
Kestävät ja tehokkaat toiminnot
Sidosryhmävuoropuhelu

Taulukko 2. Yritysten muiden olennaisina esiin tuomien asioiden merkittävyys kirjallisuuskatsauksessa analysoiduissa yritysten olennaisuusarvioinneissa ja kaksoisolennaisuusarvioinneissa.

KIRJALLISUUSKATSAUKSEN LÄHDELUETTELO

- De Cristofaro, T., & Gulluscio, C. (2023). In Search of Double Materiality in Non-Financial Reports: First Empirical Evidence. Sustainability, 15(2), 924-. <https://doi.org/10.3390/su15020924>
- Energiateollisuus ry, 2024. Työturvallisuus ja hyvinvointi. <https://energia.fi/tyoelama/tyoturvallisuus-ja-tyohyvinvointi/>
- Energiateollisuus ry. 2022. Olennaisuusanalyysi. Saatavilla: <https://energia.fi/energiatietoa/vastuullisuus/olennaisuusanalyysi/>
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2022/2464, annettu 14 päivänä joulukuuta 2022, asetuksen (EU) N:o 537/2014, direktiivin 2004/109/EY, direktiivin 2006/43/EY ja direktiivin 2013/34/EU muuttamisesta yritysten kestävyysraportoinnin osalta. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX%3A32022L2464>
- European Financial Reporting Advisory Group (EFRAG). EFRAG IG 1: Materiality Assessment. 2023. <https://www.efrag.org/en/news-and-calendar/news/finalization-of-three-efrag-esrs-ig-documents-efrag-ig-1-to-3>
- Huoltovarmuuskeskus, 2024. Huoltovarmuus Suomessa. Saatavilla: <https://www.huoltovarmuuskeskus.fi/tietoa-huoltovarmuudesta/huoltovarmuus-suomessa>
- IPCC, 2020. Energy is at the heart of the solution to the climate challenge. Saatavilla: <https://www.ipcc.ch/2020/07/31/energy-climatechallenge/>
- Keskinen, M., Sojamo, S., & Varis, O. (2019). Enhancing Security, Sustainability and Resilience in Energy, Food and Water. Sustainability, 11(24), 7244-. <https://doi.org/10.3390/su11247244>
- Kirjanpitolaki 1336/1997. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1997/19971336?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=kirjanpitolaki>
- Komission delegoitu asetus (EU) 2023/2772 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/34/EU täydentämisestä kestävyysraportointistandardien osalta. Saatavilla: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202302772
- Lanne, M. (2007). Yhteistyö yritysturvallisuuden hallinnassa: tutkimus sisäisen yhteistyön tarpeesta ja roolista suurten organisaatioiden turvallisuustoiminnassa. VTT. <https://publications.vtt.fi/pdf/publications/2007/P632.pdf>
- Sisäministeriö, 2024. Kyberturvallisuus osana kansallista turvallisuutta. <https://intermin.fi/kansallinen-turvallisuus/kyberturvallisuus>
- World Economic Forum, 2021. Saatavilla: A robust cybersecurity culture is critical to the energy industry's resilience. Here's why. <https://www.weforum.org/agenda/2021/08/cybersecurity-culture-critical-energy-industry-resilience/>

KIRJALLISUUSKATSAUKSEN ANALYYSISSA KÄYTETYT YRITYSTEN RAPORTIT

- Enel Sustainability Report, 2023.
- Elenia and Sustainability, 2023.
- Enexis Holding N.V, 2023. Materiality Assessment.
- Engie SA, 2023. Double materiality matrix.
- E.ON, 2023. Integrated Annual Report.
- Gasgrid Finland Oy, 2023. Gasgridin olennaisuusanalyysin tulokset ja kaksoisolennaisuus.
- Helen Oy, 2023. Vuosikatsaus.
- Ilmatar, 2023. Sustainability review.
- Ørsted., 2023 Annual Report.
- Statkraft AS, 2022. Double Materiality analysis.
- SSE plc. 2023. Sustainability report.
- Vattenfall, 2022. Materiality analysis.
- Vattenfall, 2023. Annual and Sustainability Report 2023.
- Polenergia, 2023. Sustainability Report.
- Ellevio AB, 2023. Sustainability Report.
- National Grid, 2023. ESG Materiality Assessment.
- Alliander, 2023. Annual Report.

We help you
balance business
and nature.

Corporate sustainability services since 1989 | ecobio.fi